SVOBODA
Founded in 1893
Published by the Ukrainian National Association

www.svoboda-news.com

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз

Рік 117, ЧИСЛО 9, П'ЯТНИЦЯ, 26 ЛЮТОГО 2010 РОКУ 1893 Vol. 117, No. 9, FRIDAY, FEBRUARY 26, 2010 $1.00

Пам'ятаймо про Україну!

Юлія Тимошенко припинила боротьбу в суді
Інавґурація Віктора Януковича призначена на 25 лютого

КИЇВ. – Судовий розгляд у Вищому адміністративному суді скарги кандидата на пост президента України Юлії Тимошенко на результати виборів завершився буквально через день після початку. 20 лютого вона прибула на друге засідання щодо свого позову і повідомила, що відкликає свою позовну заяву.

Ю. Тимошенко наголосила, що не бачить сенсу у подальшому розгляді свого позову, оскільки напередодні колеґія суддів відмовила у кількох клопотаннях сторони Бльоку Ю. Тимошенко. Зокрема не було підтримано клопотання щодо забезпечення трансляції судового процесу у прямому радіо- і телеетері. Також суд відмовився провести перерахунок голосів на дільницях у Криму та вислухати як свідків 13 представників обласних управлінь міліції, окружних та дільничних виборчих комісій. Після відкликання позову судді пішли на нараду. Кінця наради Ю. Тимошенко не дочекалася і залишила будівлю суду.

Суддя-доповідач у справі Олександер Нечитайло повідомив, що суд задовольнив клопотання Ю. Тимошенко про відкликання позову з оскарження результатів президентських виборів і залишив позовну заяву без розгляду. При цьому суд постановив, що заяви Ю. Тимошенко про те, що випадки фальсифікацій під час виборів доведені, не відповідають дійсності. Рішення є остаточним і оскарженню не підлягає.

Президент України Віктор Ющенко привітав В. Януковича з обранням на посаду президента. Новообраний президент України складе присягу на вірність українському народові 25 лютого на позачерговому засіданні Верховної Ради, яке розпочнеться о 10-ій ранку.

Партія „За Україну!" закликала В. Януковича отримати благословення предстоятелів всіх Українських Церков і висловила стурбованість інформацією про намір В. Януковича в день вступу на посаду глави держави отримати благословення від Патріярха Московського і всієї Русі Кирила.

„Ми поважаємо конституційне право громадянина України В. Януковича належати до Церкви, очолюваної Московським Патріярхом. Однак, очевидно, що вступ Президента України В. Януковича на посаду не може освячуватися чужинським Патріярхом. Україна – незалежна держава, захист її незалежности та національної гідности – найперший обов'язок президента", – сказано у заяві.

19 лютого один з керівників Партії Реґіонів, Олександер Єфремов, зареєстрував у Верховній Раді проєкт постанови "Про відповідальність Кабінету міністрів України". Для того, щоб розглянути його, Верховна Рада повинна зібратися позачергово, але у розкладі її засідань цього тижня заплановане лише урочисте засідання для інавґурації новобраного президента.

В. Янукович заявив, що, ймовірно, впродовж тижня буде зформовано нову парляментську коаліцію, яка називатиметься „Коаліція стабільности і реформ". Нова парляментська більшість збиратиметься „під кандидатуру нового прем'єра", яку також визначатимуть протягом тижня.

Один з кандидатів на посаду прем'єра, Сергій Тігіпко, 21 лютого очолив Бльок „Сильна Україна", до якого увійшли партії „Сильна Україна" й „Інформаційна Україна". *(Бі-Бі-Сі, „Кореспондент", УНІАН)*

Кандидат на пост президента України Юлія Тимошенко (в центрі) 20 лютого покидає приміщення Вищого адміністративного суду України після відкликання свого позову про скасування результатів президентських виборів. *Фото: УНІАН*

Голос інтеліґенції: „Ні!" – ворогам української самостійности!

Звернення до українського народу

У Зверненні до виборців за 21 січня 2010 року ми, члени Української народної ради, закликали виборців України підтримати Юлію Тимошенко в боротьбі проти спроб змінити цивілізаційний вибір України, перетворити нашу державу на несамостійного, безнаціонального сателіта відроджуваної московської імперії.

На жаль, наші побоювання стають дійсністю, аґенти впливу Росії з Партії Реґіонів і відверті лобісти її імперських інтересів закликають до початку реваншистського наступу на фундаментальні цінності нашого народу: українську мову, незалежну Церкву, положення Конституції щодо тимчасового перебування Чорноморської фльоти Російської Федерації у Криму, долю вітчизняної газотранспортної системи, евроатлантичну орієнтацію зовнішньої політики та інше.

За цих умов уважаємо за необхідне заявити: волею історії Ю. Тимошенко поставлена в епіцентр змагань за долю України, і на її плечі лягає тяжка відповідальність протистояти темній антиукраїнській хвилі, що накочується на нашу землю.

Захищаючи і підтримуючи Ю. Тимошенко, ми захищаємо і підтримуємо незалежність України, демократичний та европейський характер її розвитку; результати першої тури голосування показали, що колишній Президент України Віктор Ющенко став глибоким розчаруванням українського народу, підпорядкувавши свою виборчу кампанію боротьбі з Ю. Тимошенко.

Саме В. Ющенко, закликаючи голосувати „проти всіх", проклав дорогу до влади Вікторові Януковичеві та його команді; справою чести і гідности всіх, кому не байдужа доля української держави, є організація народного опору мирними – політичними й громадськими – засобами проти спроб В. Януковича та його команди змінити хід української історії XXI ст., відібрати в нашого народу його культурно-національні та історичні цінності, торгувати ресурсами та багатствами України, позбавити її засобів захисту своїх економічних інтересів, енергетичної безпеки та забезпечення українським громадянам соціально-економічних гарантій европейського рівня.

Український народе! Уперше за 19-річну історію незалежної Української держави настав час серйозних випробувань, час довести промосковській партії олігархів, хто є господарем на українській землі, час рішуче виступити на захист українських цінностей, традицій, святинь і права українських громадян на гідну людини якість життя. Не дозволимо відвертим і прихованим ворогам української самостійности і демократичного розвитку України руйнувати здобутки 1991 року, за які наш народ заплатив страшну ціну в XX ст.

Дмитро Павличко, Іван Драч, Левко Лук'яненко, Іван Дзюба, Ігор Юхновський, Мирослав Попович, Юрій Щербак, Богдан Горинь, Юрій Мушкетик, Роланд Франко, Олег Чорногуз, Наталія Осьмак, Володимир Пилипчук, Володимир Василенко

Київ, 19 лютого

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

В. Ющенко привітав українців з святом рідної мови

КИЇВ. — „Цей день нагадує нам про невід'ємне право кожної людини говорити власною мовою. Мова – первинна ознака нації, головна скарбниця її культури й духовности, джерело й запорука її самобутности і неповторности в світі. Любити і шанувати рідну мову означає поважати себе, свій народ і державу", – мовиться у зверненні Віктора Ющенка 21 лютого до співвітчизників з нагоди Міжнародного дня рідної мови. За словами Президента, „українська мова століттями зазнавала переслідувань і заборон. Імперська політика лінгвоциду мала на меті остаточну асиміляцію нашої нації й зникнення України з карти світу. Наслідки дискримінації відчуваємо й сьогодні. Тому повноцінне відновлення прав української мови, розширення її функціонування у державних структурах, засобах масової інформації, освіті, науці й культурі є нашим обов'язком і завданням, якщо нам не байдужа подальша доля України", – переконаний В. Ющенко. Він наголосив, що „ми повинні раз і назавжди вивести питання мови з поля боротьби за владу. Маємо реалізувати чітку мовну політику, в основі якої – утвердження єдиної державної української мови та вільний розвиток усіх мов національних меншин". Президент України висловив упевненість, що „ми з честю виконаємо це завдання, як і належить сучасній демократичній европейській нації". *(Радіо „Свобода")*

В. Ющенкові виповнилося 56 років

КИЇВ. — 23 лютого Президентові України Вікторові Ющенкові виповнилося 56 років. Як і всі попередні, цей день народження В. Ющенко відсвяткував у вузькому колі членів родини і найближчих друзів. Президент України народився 23 лютого 1954 року в селі Хоружівка Сумської области у родині вчителів. У 1975 році закінчив Тернопільський фінансово-економічний інститут. Кандидат економічних наук. Академік Академії економічних наук України, академік Української Академії економічної кібернетики. З 1993 по 1999 роки був головою правління Національного банку України. З 1999 року по 2001 займав посаду прем'єр-міністра України. Був депутатом Верховної Ради IV скликання. У грудні 2004 обраний Президентом України. Одружений. Сини Андрій і Тарас, дочки Віталіна, Софія і Христина, онуки Яринка і Віктор. Дружина – Катерина Ющенко очолює доброчинний фонд „Україна-3000".*(„Кореспондент")*

С. Тігіпко створив бльок

КИЇВ. — Партії „Сильна Україна" та „Інформаційна Україна" об'єдналися у бльок Сергія Тігіпка „Сильна Україна". Відповідне рішення було ухвалене 21 лютого на міжпартійному з'їзді. З'їзд проходив у закритому режимі в київському готелі „Турист", в його праці взяли участь близько 100 делеґатів. 20 і 21 лютого партії провели свої з'їзди, на яких підтримали рішення про створення цього виборчого бльоку. Того ж дня відбувся й об'єднаний з'їзд, на якому також було ухвалено рішення про вихід „Сильної України", як правонаступниці „Трудової партії України" (ТПУ), з Бльоку Володимира Литвина. Народний депутат Сергій Гриневецький (Бльок В. Литвина) не виключив, що вихід „Сильної України" зі складу бльоку може бути пов'язаний з плянами створення нової коаліції у Верховній Раді, яка могла б запропонувати на пост прем'єр-міністра кандидатуру С.Тігіпка. „Партії Реґіонів і „Нашій Україні" не вистачає чотирьох осіб для створення коаліції. Є люди, які готові увійти до Бльоку В. Литвина (представники „Сильної України"), щоб зробити таку коаліцію можливою", – вважає С. Гриневецький. *(УНІАН)*

В. Ющенко привітав В. Януковича

КИЇВ. — Президент України Віктор Ющенко 20 лютого привітав провідника Партії Реґіонів Віктора Януковича з леґітимним обранням на посаду глави Української держави. В. Ющенко висловив надію, що В.Янукович як новообраний Президент України докладе всіх зусиль для виконання своєї головної місії на цій посаді, а саме – консолідації України. Адже, на переконання В. Ющенка, зараз існує добра нагода здійснювати тезу „Схід і Захід – разом". Також В. Ющенко побажав В. Януковичові на посаді глави Української держави відстоювати українські інтереси і захищати демократичну традицію. Інавґурація нового Президента України призначена на 25 лютого. *(„Кореспондент")*

В. Янукович назвав кандидатів на посаду голови уряду

КИЇВ. — Обраний Президент Віктор Янукович розглядає кандидатури Сергія Тігіпка, Арсенія Яценюка і Миколи Азарова на посаду прем'єра. Про це він сказав 21 лютого. „Остаточний вибір буде зроблено пізніше, в процесі формування коаліції депутатських фракцій у Верховній Раді", – заявив В. Янукович. Днями М. Азаров заявив, що готовий поступитися посадою прем'єра будь-якому гідному кандидатові. *(Радіо „Свобода")*

Інавґурацію В. Януковича освятить Московський Патріярх

КИЇВ. — Як повідомив чільний представник відділу зовнішніх церковних зв'язків Російської Православної Церкви (РПЦ), Патріярх РПЦ Кирило прибуде до Києва на запрошення Віктора Януковича, аби в день його інавґурації провести урочисту відправу у Києво-Печерській Лаврі. Аґентство „Інтерфакс" цитує заступника голови відділу зовнішніх церковних зв'язків РПЦ Ніколая Балашова, який сказав, що Патріярх Кирило прибуде до Києва наступного тижня і що урочиста відправа відбудеться перед офіційною церемонією інавґурації у Верховній Раді. У відправі також має взяти участь провідник Української Православної Церкви Московського патріярхату Володимир. В. Ющенко підписав указ про організацію інавґурації В. Януковича. Тим часом представник фракції Бльоку Юлії Тимошенко (БЮТ) заявив, що БЮТ не братиме участи в інавґурації В. Януковича у Верховній Раді, запланованої на 25 лютого. Депутат Сергій Міщенко заявив, що БЮТ „на неї просто не прийде – це не наше свято, нас на це свято не запрошували". *(Бі-Бі-Сі)*

В Україні звільняють за українську мову

КИЇВ. — Віктор Ющенко доручив 19 лютого Генпрокуратурі перевірити підприємство, де звільняють за українську мову. Як повідомила прес-секретар президента Ірина Ванникова, випадок трапився в місті Павлограді Дніпропетровської области. За ініціятиви голови наглядової ради „Павлограджитлобуд" Ігоря Слюнькова звільнені з посад голова правління і більше десятка директорів різного рівня. Причиною стало те, що вони спілкувалися на робочих місцях українською мовою. „Фактично, професіонали опинилися на вулиці за те, що були патріотами своєї країни і вони не соромились цього. Такі дії прямо суперечать частині Конституції України", — констатувала І. Ванникова. Глава держави вбачає у конфлікті всі ознаки порушення основоположних норм Конституції, коли під виглядом нібито „корпоративних норм" в трудовому колективі впроваджуються нетолерантність і дискримінація за мовною ознакою. Окрім звернення до Генпрокуратури, Президент дав доручення і Службі безпеки України. Спецслужбам належить перевірити наявність в діях власників „Павлограджитлобуд" злочинів проти національної безпеки України. Голова спостережної ради І. Слюньков відкидає звинувачення і каже, що головні директори не зійшлися в поглядах на стратегію подальшого розвитку компанії, що і стало причиною звільнення. *(„Львівська газета")*

Меморіял пам'яті жертв голодоморів став національним

КИЇВ. — Президент України Віктор Ющенко підписав Указ „Про надання Державному музею „Меморіял пам'яті жертв голодоморів в Україні" статусу національного", повідомили 18 лютого в прес-службі глави держави. Враховуючи важливе значення Державного музею для увічнення пам'яті жертв голодоморів в Україні, відновлення та збереження національної пам'яті, вивчення історичного минулого України, а також його ролю у патріотичному вихованні молоді, Указом постановлено надати Державному музею „Меморіял пам'яті жертв голодоморів в Україні" статус національного і надалі іменувати його – Національний музей „Меморіял пам'яті жертв голодоморів в Україні". *(„День")*

Соломія Крушельницька знову на сцені

ЛЬВІВ. — 18 лютого та 25 лютого на камерній сцені Національного академічного українського драматичного театру ім. Марії Заньковецької можна було переглянути останню з черги прем'єру вистави „Спогад про Саломею" за твором львівського письменника Романа Горака. „Спогад про Саломею" – це роздуми-фантазія на основі документальних даних про стосунки української оперної діви Соломії Крушельницької та відомого мецената Йосипа Білинського, який мешкав у Єгипті й допомагав багатьом українцям. Подейкували, що він пропонував руку й серце оперній примадонні, однак вона відмовилася, мотивуючи це тим, що все своє життя та талант присвячує мистецтву й українському народові. Музика Рихарда Штравса та Джузепе Верді, запис справжнього голосу С. Крушельницької та пісні у виконанні Заслуженої артистки України Лесі Бонковської створюють неповторну атмосферу таємничости та загадки в цій виставі. *(„Львівська газета")*

У Києві протестували проти дискримінації української мови

КИЇВ. — Конституційний суд обклали гарбузами. Активісти руху „Не будь байдужим" 20 лютого провели акцію проти дискримінації української мови. Її присвятили Міжнародному дню рідної мови, який відзначали 21 лютого. Утисками української мови учасники акції вважають нещодавнє рішення суду, яке дозволяє вчителям шкіл поза лекціями – наприклад, на перервах – розмовляти російською або іншими мовами. На думку протестуючих, це неґативно впливає на українськомовних школярів, яким з дитинства нав'язують іншу мову. Під стіни Конституційного суду учасники акції принесли кілька десятків гарбузів. На них розписали свої вимоги до суддів. Запросили на акцію зірок естради і письменників. *(„5 канал")*

„Тюрму на Лонцького" передано Інститутові національної пам'яті

КИЇВ. — Кабінет міністрів України прийняв розпорядження від 3 лютого „Про передачу Національного музею-меморіялу жертв окупаційних режимів „Тюрма на Лонцького" у Львові з підпорядкування Служби безпеки України (СБУ) до Українського інституту національної пам'яті", – повідомив 17 лютого Центр досліджень визвольного руху (ЦДВР), на виконання Указу Президента України „Про надання музею-меморіялу „Тюрма на Лонцького" статусу національного", підписаного Віктором Ющенком 13 жовтня 2009 року. Відкриття Музею-меморіялу стало вислідом спільної праці Служби безпеки України, Львівської обласної і міської рад, наукових співробітників ЦДВР та представників громадськости Львова. Дослідження історії колишньої катівні „на Лонцького" розпочалося у 2006 році. Впродовж трьох років зібрано документальну базу, розроблено концепцію експозиції, напрацьовано першочергові заходи в рамках створення Музею-меморіялу. Експозицію у музеї-меморіялі відкрито 29 червня 2009 року, завдяки науковому забезпеченню ЦДВР та за сприяння СБУ. *(„Майдан")*

НА ТЕМИ ДНЯ

Бездоказові звинувачення – це не наука

Одна з найбільших трагедій української нації полягає в тому, що довгий час вона була гноблена та бездержавна, історію нашого народу писали, в більшості випадків, окупанти та їхні прислужники. Україна майже 20 років незалежна. Проте деякі держави, наприклад, Російська Федерація (РФ), яка все більше виступає наступником інтересів як царської Росії, так і СРСР, не змогли з цим погодитися.

28 жовтня 2008 року постійний представник Російської Федерації при ООН Віталій Чуркін провів прес-конференцію, де хвалився успіхами Росії у справі протидії спробам України включити тему Великого голоду 1932-1933 років до порядку денного 63-ої сесії Генеральної Асамблеї ООН. Він сказав, що Україна не тільки „політизує голод 1932-1933 років", але й „реабілітує таких нацистських посібників, як генерал Української Повстанської Армії Роман Шухевич".

5 травня 2009 року в штаб-квартирі ООН в Ню-Йорку, в Постійному представництві Російської Федерації відбулася зустріч під назвою „Підсумки та висновки Другої світової війни і сучасність".

Захід відкривав і ним проводив Ілля Роґачов, заступник Постійного Представника РФ при ООН. У своєму вступному слові він сказав: „... Зовсім недавно ми стали свідками профанації або бездіяльности з боку української влади ... Відверте прославляння ... бійців Української Повстанської Армії, які заплямували себе злочинами проти тих, хто воював у лавах антигітлерівської коаліції, проголошення нациста Романа Шухевича Героєм України, руйнування і осквернення пам'ятників радянським воїнам – все це ланки одного ланцюга практичних заходів, спрямованих на переписування історії Другої світової війни і прищеплення відверто профашистської ідеології нинішньому і майбутнім поколінням".

25 січня 2010 року Міжнародна рада російських співвітчизників зібралася в ООН на конференцію, щоб розглянути свої досягнення та визначити проблеми. Розгляд переріс в наклеп Росії на адресу сусідів, зокрема Латвії, яка мала сміливість наполягти на знанні латвійської, як попередньої умови для отримання громадянства, і України, де росіяни зазнали зменшення українського державного фінансування своїх культурних і мовних ресурсів.

Особливо обурювалися російські співвітчизники з „намагання українського уряду реабілітувати та героїзувати фашистських посібників Бандеру, Шухевича і ОУН-УПА".

У листопаді 2009 року Джон Гімка, історик з Альбертського університету, представив на розгляд 41-го національного з'їзду американської асоціяції з розвитку славістики в Бостоні працю „Українська Повстанська Армія і Голокост". Дж. Гімка побудував свою презентацію як обговорення власних джерел і матеріялів про причетность УПА до вбивства євреїв. Проф. Дж. Гімка, щоправда, визнав, що його робота була оплачена стипендією від Меморіялу Голокосту. Це дещо говорить про мотиви „наукової" праці: за винагороду Дж. Гімка повинен був створити одного (або й більше) антиукраїнського демона.

7 лютого 2010 року колега Дж. Гімки по університету Альберти Дейвід Марплес опублікував статтю в „Edmonton Journal" про нагородження в Україні Степана Бандери, в якій зовсім несподівано і без жодних доказів або посилань стверджував: члени ОУН(б) очолили погроми влітку 1941 року у Львові, було вбито близько 4,000 євреїв.

І зовсім недавно сумнозвісний журналіст Марк Еймс, однаково добре відомий його працями як в Сполучених Штатах, так і в Москві, написав статтю в „The Nation". Його метою була суб'єктивна критика на адресу „помаранчевого" Президента України і включення до гріхів Віктора Ющенка вшанування українського націоналіста Степана Бандери. М. Еймс пише, що „сили Бандери брали участь у масових вбивствах євреїв у Львові та інших районах Західньої України, де євреї колись процвітали".

Для тих, хто не знайомий з М. Еймсом, світло на його діяльність та компетенцію проллє його попередня писанина, зокрема зроблена на догоду Москві аналіза конфлікту 2008 року між Росією та Грузією.

Оскільки з усіх вищезгаданих тільки Дж. Гімка намагався обґрунтувати свої погляди, то пригляньмося пильніше до його досліджень стосовно С. Бандери, Р. Шухевича ОУН і УПА.

Однією з „наукових" цілей Дж. Гімки було намагання пофальшувати причини й обставини Голодому в Україні, зокрема подати занижене число жертв. У своїх нинішніх нападках на ОУН, УПА та їхніх провідників Дж. Гімка вирішив спиратися на свідків. Це солідний засіб сам по собі, але все ж недостатній, бо хоч з юридичного боку свідчення очевидців й мають деяку доказову силу, водночас вони вважаються найбільш ненадійними, залежними від характеру людської пам'яті, суб'єктивного сприймання подій тощо.

Можна поставити під сумнів і ті твердження свідків, які використовує Дж. Гімка. В одній зі своїх публікацій, намагаючись довести, що саме ОУН очолила єврейський погром у Львові 1 липня 1941 року, він спирається на слова Рози Ваґнер, яка дала свої свідчення 1945 року в Кракові на прохання єврейського історичного інституту. Р. Ваґнер описала події, що відбулися за участю її та інших євреїв у липні 1941 року у Львові, коли у місто ввійшли німці і совєти були змушені втікати. Дж. Гімка датує ці події днем 1 липня 1941року.

Р. Ваґнер описує свої власні переживання та страх своєї родини перед переслідуванням з боку нацистів і місцевих мешканців Львова, а своїх гнобителів бачить як вуличних бандитів, міське шумовиння, голоту. Ні одного посилання на належання цієї категорії населення до ОУН.

Це явно не задовольняє Дж. Гімку, тому він вдається до власних доповнень, припускаючи, що Р. Ваґнер не мала можливости дізнатися, що її гнобителі належали до нещодавно зформованої української міліції, і своїм зверхником визнавали ОУН.

Дж. Гімка пропонує на підкріплення доказів ідентифікаційну картку української міліції, що належала Іванові Ковалишинові. Картка ця не є ні перевіреною на достовірність, ні підписаною або датованою відповідальним офіцером. Інші очевидці тогочасних антиєврейських погромів у Львові звинувачують у цьому поляків. В очах Дж. Гімки злочинцями можуть бути тільки українці.

Є різні свідчення щодо інднтифікації злочинців львівського кровопролиття, і всіх їх треба брати до уваги й ретельним чином перевіряти. Але так само слід брати до уваги незаперечні факти: відступаючи з західньої частини України, совєти залишили по собі ріки невинної крови, в'язниці, завалені трупами українців, ув'язнюваних протягом майже двох років – від підписння пакту Молотова-Ріббентропа до німецького вторгнення в Західню Україну. Також безперечним є те, що певна кількість євреїв служила в совєтській таємній поліції в той період совєтської окупаційної влади в Західній Україні. Але Дж. Гімка не згадує про можливу єврейську співучасть в каральних совєтських акціях у Львові.

Ось таку, з дозволу сказати, науку про Голодомор, про ОУН і УПА пропонує Дж. Гімка. Це тільки те, що мені самотужки вдалося перевірити. Його доповідь в листопаді 2009 року про Голодомор 1932-1933 років і про УПА спирається виключно на покази свідків – без ніяких документів.

Моя стаття не є науковою спробою спростувати всі звинувачення на адресу ОУН, УПА, Р. Шухевича і С. Бандери як винних у Голокості, бо це звинувачення взагалі лежить поза сферою науки і є прямим продовженням антиукраїнської політки, новим намаганням наших ворогів зфальшувати справедливу і законну національно-визвольну боротьбу нашого народу. Добре відомо, що жодного з тих упереджених звинувачень, які сьогодні повторює Дж. Гімка, не було принято до уваги на Нюрнберзькому процесі. Головний прокурор СРСР Роман Руденко, безумовно, мав доступ до радянських архівів, свідчень очевидців та інших доказів і негайно використав би їх, якби були неспростовні документальні підстави на це.

Аскольд С. Лозинський,
юрист, колишній президент
Світового Конґресу Українців,
Ню-Йорк

Про Концепцію державної мовної політики

КИЇВ. – Президент України Віктор Ющенко указом від 15 лютого, враховуючи необхідність вироблення послідовного і виваженого підходу до вирішення мовних питань, з метою забезпечення додержання конституційних ґарантій щодо всебічного розвитку і функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя на всій території України, задоволення мовних потреб громадян України, керуючись Конституцією України, на підтримку ініціятиви Національної ради з питань культури і духовности, схвалив Концепцію державної мовної політики і зобов'язав Кабінет міністрів розробити Державну програму розвитку і функціонування української мови та мов національних меншин на 2011-2015 роки.

Українська мова як засіб спілкування, говориться у цьому документі, є державною мовою в Україні. Повноцінне функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території держави є ґарантією збереження ідентичности української нації, єдности України. Наявність політичних спекуляцій щодо її використання суперечить інтересам національної безпеки України, ставить під загрозу її суверенітет.

В Україні ґарантується вільний розвиток, використання і захист російської, інших мов національних меншин України. За законодавством в офіційному спілкуванні поряд із державною мовою можуть застосовуватися мови національних меншин у тих місцевостях, де кількість носіїв таких мов становить більшість населення.

Водночас забезпечення розвитку мов національних меншин не повинно перешкоджати розвиткові державної мови, її функціонуванню в усіх сферах суспільного життя на всій території України.

Держава опікується також задоволенням мовних потреб українців, які проживають за межами держави, шляхом надання відповідної допомоги центрам української культури, громадським організаціям та культурно-освітнім закладам за кордоном.

Мовна ситуація, що склалася в Україні, значною мірою є наслідком широкого застосування прямого і прихованого примусу, спрямованого на запровадження обмежень щодо використання української мови з метою її поступового витіснення з усіх сфер суспільного життя. Надання статусу державної мови іншим мовам неминуче спричинить не лише швидке витіснення української мови з офіційного спілкування, а й дальше звуження сфери її використання.

Громадяни України, незалежно від етнічного походження, переконань та займаної посади, повинні володіти українською мовою як мовою свого громадянства. Володіння державною мовою або її розуміння в обсязі, достатньому для спілкування, є неодмінною умовою набуття громадянства України. Володіння українською мовою посадовими і службовими особами органів державної влади та органів місцевого самоврядування є однією з обов'язкових умов для зайняття відповідних посад.

Пляномірне виконання завдань мовної політики відповідно до цієї Концепції має створити умови для утвердження державности української мови, підвищення її престижу, набуття нею рис перспективности і авторитетности, а також забезпечити вільний і безконфліктний розвиток мовної самобутности національних меншин України. *(Секретаріят Президента України)*

АМЕРИКА І СВІТ

Делеґація від США на інавґурації В. Януковича

ВАШІНҐТОН. — Делеґацію США на інавґурацію Віктора Януковича очолює радник Президента Барака Обами з питань національної безпеки генерал Джеймс Джовнс. Про це 23 лютого повідомив Білий Дім у заяві з переліком осіб, які представляли США на церемонії в Києві 25 лютого. До списку також входять Посол США в Україні Джон Тефт, спеціяльна уповноважена Державного департаменту США з жіночих питань Мелен Вервір (до речі, вона – українського походження), помічник державного секретаря США з европейських та евразійських питань Філіп Ґордон, директор з европейських економічних питань та взаємин з Европейським союзом при Раді з питань національної безпеки Крістіна Квін. *(„Голос Америки")*

Від обстрілу НАТО загинули 27 мирних афганців

КАБУЛ, Афганістан. — Мирні жителі загинули 21 лютого, коли сили НАТО помилково обстріляли автоколону, вважаючи, що там перебувають повстанці, заявив уряд Афганістану. Влада заявляє про 27 загиблих. Уряд Афганістану розкритикував напад і закликав НАТО координувати свої дії, щоб уникати жертв з боку цивільного населення. Речник Міністерства внутрішніх справ Афганістану сказав: „Три автобуси з мирними жителями помилково сприйняли за талібів, тому що колона їхала прямо до військових НАТО. Поблизу тривала акція міжнародних сил, – не в місці, де стався випадок, а неподалік. Вони подумали, що колона рухається до місця акції, тому атакували її. Проте, покищо зарано говорити про якісь подробиці випадку". Командувач НАТО генерал Стенлі МакКрістал висловив Президентові Афганістану Гамідові Карзаєві „жаль і співчуття" з приводу того, що сталося. Крім того, 23 лютого він безпосередньо вибачився перед афганським народом за згаданий повітряний напад, вчинений силами НАТО в провінції Урузган. У відео-зверненні, поміщеному на вебсторінці альянсу НАТО місцевими мовами дарі і пашту, С. МакКристал пообіцяв знову здобути довіру афганського народу. *(Радіо „Свобода", „Голос Америки")*

Б. Обама створив комісію боротьби з дефіцитом бюджету

ВАШІНҐТОН. — Президент США Барак Обама 18 лютого представив робочу групу, яка шукатиме шляхи зменшення бюджетного дефіциту. За словами Президента, неконтрольоване витрачання грошей підірве економіку країни. Національну комісію з фінансової відповідальности та реформ, у яку входять представники обох партій, очолять демократ Ерскін Бовлс та республіканець Алан Симпсон. Е. Бовлс був главою адміністрації Била Клінтона, який успадкував країну з бюджетним дефіцитом, а залишив її з активним сальдо. Експерти застерігають, що наступного року дефіцит бюджету може перевищити 1.5 трлн. дол. *(„Голос Америки")*

Космічний корабель „Ендевор" повернувся на Землю

КЕЙП-КАНАВАРЕЛ, Фльорида. — Американський космічний корабель багаторазового використання „Ендевор" повернувся на Землю, вдало приземлившись на Фльориді, повідомили 23 лютого засоби масової інформації. У центрі керування польотами чекали кілька годин, аби між хмарами зформувався просвіт достатньо великий, щоб корабель зміг увійти в земну атмосферу. Політ „Ендевора", довжиною понад 8 млн. км., закінчився на Фльориді у Космічному центрі ім. Кенеді. Протягом двох тижнів перебування у космосі екіпаж доставив та встановив останній значний елемент міжнародної космічної станції – ще одну кімнату, пункт огляду, з якої, як кажуть, відкривається фантастичний вид на космос та плянету. Після того, як „Ендевор" відійде на пенсію, до міжнародної космічної станції американцям доведеться просити росіян підвезти їх на борту космічного корабля „Союз". Наступний з чотирьох останніх запусків космічного корабля „Ендевор" плянується у квітні. *(„Голос Америки")*

Британія домагається пояснень від Ізраїлю

ЛОНДОН. — Британський міністер закордонних справ Дейвид Мілібанд 19 лютого сказав, що офіційний Лондон твердо вирішив з'ясувати, як фальшиві британські пашпорти виявилися в руках осіб, підозрюваних у вбивстві чільного представника палестинської орґанізації „Гамас". Д. Мілібанд сказав, що використання шести британських пашпортів викликає „обурення". Начальник поліції в Дубаї сказав, що на 99 відс. впевнений у тому, що до смерти Махмуда Аль-Мабу причетні ізраїльські аґенти, але Ізраїль заявляє, що доказів такої причетности немає. „Якщо буде доведено, що Ізраїль використав британські пашпорти…у взаєминах між Британією та Ізраїлем спалахне криза". Дипломатична напруженість почала зростати після того, як поліція заявила, що вбивство у розкішному готелі в Дубаї минулого місяця пов'язують з 11-ма підозрюваними, що мали пашпорти европейських держав. У зв'язку з цим Ірляндія викликала ізраїльського посла на спеціяльну розмову, а Франція також оголосила, що вимагає пояснень використання фальшивого пашпорта. Д. Мілібанд сказав, що „сподівається і очікує" на повну співпрацю Тель-Авіву у розслідуванні, яке оголосив прем'єр-міністер Ґордон Бравн. Розслідування має з'ясувати, як у справі постали пашпорти з іменами шести британських громадян – мешканців Ізраїлю, хоча фотографії на фальшивих пашпортах належали іншим людям.У вбивстві, що сталося в Дубаї 20 січня, звинувачують ізраїльську спецслужбу „Мосад". *(Бі-Бі-Сі)*

Плян стимулювання економіки діє

ВАШІНҐТОН. — Уряд Президента Барака Обами 17 лютого відзначив першу річницю започаткування контроверсійної програми стимулювання економіки вартістю у 787 млрд. дол. Представники уряду кажуть, що завдяки програмі стримано поглиблення рецесії у США та збережено і створено 1 млн. нових місць праці. Втім, республіканці, заперечують це і вважають президентську програму неефективною та такою, що не сприяє значному зменшенню рівня безробіття. У рамках урочистостей з нагоди річниці впровадження стимуляційних заходів Президент Б. Обама оголосить відкриття програми на загальну суму в 1.5 млрд. дол., призначену на ремонтування доріг і мостів. Це сприятиме створенню нових робочих місць і поліпшенню підупалої інфраструктури країни. Дотепер витрачено менш ніж половину грошей з 787 млрд. дол., призначених програмі стимулювання. Республіканці критикують заходи уряду Президента Б. Обама і кажуть, що стимуляційна програма – це одна з причин величезного бюджетного дефіциту, який може неґативно вплинути на економіку США. *(„Голос Америки")*

Далай-Лама прибув до США для зустрічі з Б. Обамою

ВАШІНҐТОН. — Духовний провідник Тибету у вигнанні прибув до Вашінґтону на зустріч з Президентом США, яка напередодні розлютила Пекін. Зустріч Далай-Лами і Барака Обами відбулася 18 лютого, незважаючи на невдоволення Пекіну. Незважаючи на ризик остаточно зіпсувати взаємини з Китаєм, Білий Дім зберігав позитивний настрій перед зустріччю Б. Обами з Далай-Ламою. „Президент чекає можливости розпочати конструктивний діялог", – сказав офіційний представник Білого Дому Роберт Ґібс. Уряд Президента наголошує, що Б. Обама зустрівся з Далай-Ламою як „з шанованим у всьому світі релігійним провідником і захисником прав тибетців". Зустріч відбулася за зачиненими дверима. Останнім часом взаємини між Пекіном і Вашінґтоном, що зміцнилися після американсько-китайської зустрічі у Вашінґтоні і поїздки до Китаю Б. Обами, різко погіршилися. Основна причина „похолодання" – намір США доставляти озброєння на Тайвань, ситуація навколо „Google", коли США заявили про нібито атаки на інтернет-пошуковик з боку китайських гакерів і про недостатню інтернет-свободу в Китайській народній республіці (КНР). Зустріч Б. Обами з Далай-Ламою може підлити оливи у вогонь. Пекін звинувачує провідника тибетських буддистів, що живе у вигнанні в Індії, у прагненні домогтися відділення Тибету від КНР і закликає закордонних провідників поважати територіяльну цілісність Китаю і не зустрічатися з Далай-Ламою. *(„День")*

М. Саакашвілі став персоною нон-ґрата у Росії

МОСКВА. — Персоною нон-ґрата у Росії оголосив 17 лютого у Москві Президент Федерації Дмитро Медведєв Президента Грузії Михайла Саакашвілі. За його словами, „Росія рано чи пізно повернеться до нормальних взаємин з Грузією". Проте з її чинним президентом – особисто Д. Медведєв жодних справ мати не буде. *(„5 канал")*

П. Домінґо прооперують у Ню-Йорку

НЮ-ЙОРК. — Відомому оперному співакові Пласідо Домінґо зроблять операцію в одній з лікарень Ню-Йорку. Через проблеми зі здоров'ям артист перервав свою світову туру. Під час недавнього виступу в Токіо 69-річний П. Домінґо поскаржився на нездужання, повідомила прес-аташе співака Ненсі Зельтцер. У зв'язку з цим лікарі призначили співакові операцію. Після цього П. Домінґо відновить перервані світові гастролі. *(„День")*

Помер колишній держсекретар США Александер Гейґ

ВАШІНҐТОН. — У віці 85 років, 20 лютого у лікарні міста Балтимор, що неподалік Вашінґтону, помер колишній Державний секретар США, генерал американської армії у відставці, в минулому кандидат на посаду президента США Александер Гейґ.

Причиною смерти стали ускладнення, які виникли від лікування інфекційного захворювання. Президент Барак Обама уже надіслав свої слова співчуття, в яких назвав А. Гейґа великим американцем, що віддано служив своїй країні.

А. Гейґ був радником трьох президентів – Ричарда Ніксона, Джералда Форда та Роналда Рейґена. Після своєї військової кар'єри, під час якої він встиг взяти участь у Корейській війні та війні у В'єтнамі, А. Гейґ у 1970 році перейшов на працю у Білий Дім до Президента Р. Ніксона, ставши радником з питань національної безпеки. Згодом він недовго працював в адміністрації Д. Форда — перед тим, як став одним з командирів військ НАТО в Европі.

У 1981 році А. Гейґ повернувся у Вашінґтон, де протягом року працював Державним секретарем США при Президентові Р. Рейґенові.

Однак, в пам'яті багатьох американців А. Гейґ пов'язаний з заявою, з якою він виступив, коли Президента Р. Рейґена було госпіталізовано в 1981 році з кулевими пораненнями після замаху на його життя. А. Гейґ, як Держсекретар, тоді сказав, що „справами тепер керую я", пояснивши, що правонаступництво слідує в порядку: президент, віце-президент, державний секретар. Віце-президент (Джордж Буш-старший) на час виступу А. Гейґа перебував в літаку в дорозі з Тексасу у Вашінґтон.

Правові експерти кажуть, що своєю заявою А. Гейґ насправді допустився двох помилок – по-перше, на час недієздатности президента його обов'язки виконує віце-президент, незважаючи на те, чи фізично він у Білому Домі чи ні, і по-друге, третє місце у порядку правонаступництва займає голова Палати представників, а не держсекретар. *(„Голос Америки")*

НА ТЕМИ ДНЯ

Українська мова: завтра буде запізно

У великій тривозі перебувають сьогодні свідомі українці в Україні і в усьому світі. Президентська влада опинилася в руках Віктора Януковича, представника Партії Реґіонів, яка за останні п'ять років здобула собі недобру славу своєю антиукраїнською політикою. Ледве чи ставленики цієї олігархічної партії поліпшать економічну ситуацію в країні, але для всього гуманітарного буття незалежної України, для національної культури, для української мови може розпочатися чергова темна доба Руїни. Загроза така очевидна, що від неї застерігають не тільки письменники і мовознавці, але й люди позагуманітарних професій. Нижче передруковуємо з „Української правди" (з 18 лютого) статтю на цю тему, автором якої є київський фінансовий експерт Юрій Белінський.

Зміна влади та пляни змін у мовному законодавстві привернули увагу до проблем української мови в Україні. Відразу ж стало очевидно, що країна замало просунулася у розв'язанні цих проблем в останні 18 років.

З боку держави скоординованої політики у цьому напрямку не було, громадянське суспільство також не виконало своєї ролі.

За п'ять останніх років влада зробила кілька несистематичних кроків: перейшов на українську мову кінопрокат, розширилося використання української мови на телебаченні та радіо, українська музика завоювала досить значну частку етеру радіостанцій та музичних телеканалів, реклама стала переважно україномовною.

Щодо діяльности власне громади, то найбільш помітними були ініціятиви Олега Скрипки, акція „Не будь байдужим!", з'явилося більше україномовних книжок та журналів, більше етно-фестивалів та нових етнографічних музеїв під відкритим небом.

І це – все. Головна проблема – в тому, що будь-якої системної політики, яка б мала чіткі і досяжні цілі, не проводилося.

Натомість стан української мови залишається загрозливим. Покращення останніх років зачепило лише верхи суспільства – свідому україномовну частину, якій просто стало зручніше жити у власній країні. В той же час носій безперервної та живої традиції мови у центральній та східній Україні – селянство – як відмовлялося від рідної мови по переїзді до міста або навіть до райцентру, так і відмовляється.

Про автора: Юрій Белінський – керівник департаменту аналітики компанії „Astrum Investment Management", визнаний експерт з питань стратегічних досліджень та у машинобудуванні, енерґетиці, будівництві та виробництві споживчих товарів. Має ступінь магістра Університету Північного Лондону.

(Закінчення на стор. 10)

СКУ закликав відзначити Міжнародний день рідної мови

21 лютого народи всього світу будуть відзначати Міжнародний день рідної мови, проголошений 30-ою сесією Генеральної конференції ЮНЕСКО у 1999 році.

Для українського народу цей день нагадує про багатовікові приниження, переслідування та витіснення з ужитку, яких у минулому зазнавала його рідна мова з боку поневолювачів, зокрема з боку Російської імперії. Разом з тим він привертає увагу до сучасного стану української мови в Україні і в діяспорі та до важливости її збереження для прийдешніх поколінь.

Будучи рідною для мільйонів українців, що проживають сьогодні в Україні та за її межами, українська мова є їхньою живою спадщиною та важливим засобом спілкування. У той же час вона виконує унікальну ролю у зміцненні української державности, збереженні національної ідентичности та консолідації світового українства.

Минулого року, виходячи з актуальности сучасного стану української мови, Світовий Конґрес Українців (СКУ) наголосив на необхідності подолання наслідків довголітнього зросійщення і утвердження української мови як державної в Україні та на важливості її розвитку в умовах асиміляції в діяспорі.

У Меморандумі про співпрацю з Міністерством закордонних справ України СКУ порушив питання про збереження та популяризацію української мови в Україні і в діяспорі, а під час парляментських слухань в Україні президент СКУ закликав Верховну Раду щорічно, 21 лютого, у рамках проведення Міжнародного дня рідної мови, проводити парляментські слухання про стан української мови в Україні і діяспорі та вести всі засідання Верховної Ради України виключно державною мовою.

У зв'язку з Міжнародним днем рідної мови СКУ вітає всіх, а зокрема українські родини та освітні установи, які своєю відданою і наполегливою працею прищеплюють підростаючому поколінню любов до української мови і виховують почуття гордости та поваги до неї як до найціннішого духовного скарбу нашого народу.

СКУ закликає владні структури України, а також Українські Церкви, школи та громадські організації у всьому світі сприяти збереженню української мови і її розвитку в Україні та діяспорі, а українців усього світу – поглиблювати свої знання та вдосконалювати володіння українською мовою, плекати в своїх душах любов до рідного слова та гідно відзначити Міжнародний день рідної мови.

Євген Чолій,
президент СКУ
Стефан Романів,
генеральний секретар СКУ
17 лютого

Звернення СКУ надійшло до редакції „Свободи" 18 лютого.

У США віддали останню шану Романові Купчинському

Мирослава Ґонґадзе,
„Голос Америки"

ВАШІНҐТОН. – Відомого журналіста Романа Купчинського поховали 12 лютого з військовими почестями на Арлінґтонському кладовищі. Родина, друзі та колеги прощалися з людиною, яка стала героєм двох країн – США та України. Вже після смерти до його численних військових нагород додалась ще одна: посмертно Служба безпеки України нагородила Р. Купчинського Хрестом Доблести за його внесок у справу становлення та розбудови України.

Р. Купчинський розпочав свою проукраїнську діяльність ще задовго до того, як у світі почули про такий народ, як українці. Як розповідають його колеґи та друзі, активісти українського руху, ніхто тоді на Заході навіть не замислювався над тим, що у середині Европи існує 52-мільйонна нація без держави. І понад 20 років свого життя Р. Купчинський присвятив тому, щоб поширити знання про Україну серед політичної та дослідницької еліти у світі.

Віце-президент американського Національного фонду сприяння демократії Надія Дюк сказала:

„У 1980-их роках, коли він був президентом дослідницької корпорації „Пролог", щодня його ціллю було: що я можу зробити для України сьогодні, щоб була незалежність, свобода, щоб українці могли виявити своє українство духовно, в літературі, політиці… Я думаю, що Роман Купчинський дуже допоміг у тому, щоб зформувати знання і бачення України у світі".

Після завершення проєкту „Пролог" на початку 1990-их років Р. Купчинський очолив українську службу Радіо „Свобода".

Нинішній директор Української служби Радіо „Свобода" Ірина Халупа розповіла: „За керівництва Романа Купчинського ми увійшли у цифрову епоху. У зв'язку з новими технологіями він бачив багато можливостей в Україні. Він відкрив український корпункт, збудував мережу українських журналістів. Він також знайшов партнера, і ми були однією з перших служб радіостанції „Свобода", яка мала солідного, гарного партнера – радіостанцію „Довіра". І ми тоді мали шестигодинну програму, яку слухали чимало українців".

Р. Купчинський продовжував свою працю на користь України і після того, як пішов з керівництва Радіо „Свобода". Останніми роками він працював головним редактором „Звіту про організовану злочинність і корупцію", у якому багато писав про корупцію в Україні, та став експертом з питань корупції в енерґетичній сфері, до якого дослухались урядовці та законодавці не лише у Вашінґтоні. Його працю у цій ділянці згадала І. Халупа: „Він майже як одноосібна армія воював проти корупції в Україні. Він розумів, що це – велика проблема, страшна ракова пухлина, яку поки що ніхто не зумів викорінити".

Про зосередженість Р. Купчинського на проблемі корупції говорив і старший науковий співробітник Атлантичної ради США Адріян Каратницький: „Його це ймовірно цікавило з державницьких позицій. Як людина, яка була членом діяспори, Роман Купчинський вболівав та переживав за Україну і він бачив, як працюють корупційні схеми, які можуть підривати суверенітет України".

Близький друг покійного Мирослав Смородський розповів, що Р. Купчинський переживав не лише за становлення держави України. „Він завжди вірив, по-перше, у права людини, по-друге, у незалежність України. Ціллю його життя була не лише вільна держава, але і те, аби народ мав особисті свободи".

Як зазначила, підсумовуючи, І. Халупа, „Ми втратили відважну людину, людину, яка не знала страху, людину, яка вміла говорити правду".

Смерть Р. Купчинського стала глибокою втратою для друзів, колег та суспільства. Вона залишила сиротою його єдиного сина Маркіяна, якого Роман Купчинський виховав самостійно після того, як у ранньому віці пішла з життя його дружина Оксана. Але хоча Роман пішов з життя, його дух пошуку правди та патріотизму залишається з нами. А в серцях колеґ та друзів Роман залишиться вічно живим, завзятим, дотепним і великодушним.

Поминальне віче у Бабиному Яру

КИЇВ. – 21 лютого біля хреста в пам'ять української поетеси Олени Теліги відбулось поминальне віче, присвячене вшануванню пам'яті членів Організації Українських Націоналістів, розстріляних німецькими окупантами в лютому 1942 року в Бабиному Яру. Промовляли провідники Організації Українських Націоналістів (державників) Павло Дорожинський, Ганна Тимочко, Анатолій Левченко, заступник голови Спілки офіцерів України капітан першої ранґи Євген Лупаков, колишні політв'язні Олесь Шевченко, Олесь Сергієнко, а також Тарас Пушкар – онук розстріляного в Бабиному Яру проф. Володимира Багазія, координатор об'єднання патріотичних сил України „Українська справа" Ігор Лісодід.

Була відслужена Панахида в пам'ять полеглих. Фото: УНІАН

22 лютого – день народження УНСоюзу

У нинішньому числі „Свободи" читачі знайдуть привітання на адресу нашої союзової молоді – студентів коледжів і університетів, відмінників навчання і водночас активних в житті української громади, для яких Стипендійна комісія Українського Народного Союзу призначила стипендії та нагороди на загальну суму 17,250 дол. Подія нібито вже звична, бо це стається кожного навчального року, але застановімося над нею глибше – тим паче, що є для цього й відповідна нагода: саме цього тижня ми відзначаємо день заснування УНСоюзу, який постав у далекому 1894 році і, певна річ, не випадково саме 22 лютого, бо наші великі попередники, піонери організованого українського життя на Північно-американському континенті, свідомо бажали поєднати це славне започаткування з днем народження Джорджа Вашинґтона.

З того часу минуло 116 років – величезний період, який ланцюгом незабутніх історичних подій пов'язав XIX ст. з XXI ст. За цей час світ невпізнанно змінився – в економічному, технологічному, культурному сенсі, але незмінною залишається ідея, котра становить фундамент УНСоюзу: єдність української громади Америки, невпинна професійно-допомогова і культурна діяльність. Візьмімо, власне, ці цьогорічні стипендії. Про що це свідчить? По-перше – про фінансову спроможність організації, по-друге – про її глибокий зв'язок з реальним буттям української громади, по-третє – про те, що членство УНСоюзу постійно поповнюється з числа американських українців молодших поколінь.

Є чим гордитися, є що поважати: в умовах теперішньої світової фінансової кризи УНСоюз не тільки твердо встояв на ногах, але й здійснив переконливі кроки у своєму дальшому розвиткові. В той час, як у 2009 році 83 відс. братських організацій, подібних до нашої, зазнали значного фінансового спаду, прибуток УНСоюзу з одних лише премій сягнув рекордної суми – понад 20 млн. дол., загальне майно зросло також рекордно – майже до 100 млн. дол. А це, у свою чергу, – надійна запорука виділення нових стипендій для студентів-членів УНСоюзу, нових культурно-мистецьких акцій на добро усієї громади, нових успіхів у професійному і громадському житті, запорука залучення до нашого членства не лише молодих американців українського походження, але й новоприбулих з України, адже однією з найголовніших мотивацій діяльности УНСоюзу є його ідейний, духовний зв'язок з Україною, який ні на мить не перервався, починаючи від дня заснування нашої організації. Переконливо про цей зв'язок свідчать тематика і зміст тижневиків „Свобода" і „The Ukrainian Weekly", які Український Народний Союз видає як загальногромадські пресові органи.

Як колись давно, 1 березня 1894 року, „Свобода" церковнослов'янським словом „Совершишася!" вітала засновників, висловлювала радість з приводу постання УНСоюзу і надію, що він стане засобом не тільки матеріяльної, але й національно-культурної взаємодомоги, так і нині ми вітаємо Головний уряд УНСоюзу і все його членство зі знаменитим днем 22 лютого і висловлюємо віру в майбутнє цієї найстаршої і найбільшої української організації в США, в продовження дорогих для всієї нашої громади традицій.

ЛЮТИЙ В НАШІЙ ІСТОРІЇ

Будівничий Української Церкви

26 лютого 1933 року в родині Ярослава та Ростислави (з роду Демчуків) у Львові народився Любомир Гузар, нинішній Верховний Архиєпископ Києво-Галицький, предстоятель Української Греко-Католицької Церкви (УГКЦ). У Львові він закінчив народну школу та першу клясу гімназії, але в 1944 році з родиною виїхав на Захід. Спочатку зупинилися в Австрії, де у Зальцбурзі Л. Гузар продовжив навчання в українській гімназії, а у 1949 році, коли сім'я переїхала в США, закінчив середню освіту в Малій духовній семінарії у Стемфорді, Конектикат. З юнацьких років – пластун.

30 березня 1958 року Л. Гузар був висвячений на священика, служив вчителем і префектом у Стемфордській духовній семінарії св. Василія, а також в Кергонксоні, Ню-Йорк, як душпастир Союзівки Українського Народного Союзу та виховної оселі Спілки Української Молоді в Еленвілі, Ню-Йорк, був настоятелем парафії Пресвятої Трійці в Кергонксоні.

У 1969 році Л. Гузар поїхав до Риму для продовження богословських студій, після яких здобув ступінь доктора богослов'я в 1972 році. Його дисертація була на тему „Митрополит Андрей Шептицький — провісник екуменізму". Від 1972 року Л. Гузар перебував в монастирі св. Теодора Студита в Італії.

Верховний Архиєпископ УГКЦ Йосиф Сліпий висвятив його на єпископа, але через опір Ватикану аж до 1996 року Л. Гузар не діяв як єпископ, але відповідав за монастирі студійського уставу за межами України, викладав в Папському місійному університеті „Урбаніяна" в Римі.

Після проголошення незалежности України Владика Любомир повернувся на батьківську землю і заснував монастир св. Теодора Студита в селі Колодіївці на Тернопільщині, а сам служив духівником у Львівській духовній семінарії св. Духу.

2 квітня 1996 року Л. Гузара призначили Києво-Вишгородським екзархом, а у жовтні того ж року – єпископом-помічником Глави УГКЦ. Після смерти 14 грудня 2000 року Мирослава-Івана кардинала Любачівського виконував обов'язки Апостольського адміністратора УГКЦ, а в січні 2001 року став провідником УГКЦ і кардиналом Католицької Церкви. У серпні 2005 року Л. Гузар переніс осідок УГКЦ до Києва.

За визначний особистий внесок у духовне відродження українського народу, багатолітню церковну діяльність та з нагоди 75-річчя від дня народження Президент України Віктор Ющенко 26 лютого 2008 року нагородив Л. Гузара орденом князя Ярослава Мудрого III ступеня.

Л. Гузар є одним з визнаних моральних авторитетів нашого часу, входить до числа найвпливовіших людей України.

Л. Хм.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Газета заснована у 1893 році — Видає Український Народний Союз

Головний редактор – Рома Гадзевич
Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054
Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510
E-mail: svoboda@svoboda-news.com Website: www.svoboda-news.com
Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280,
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

Передплата на рік $55.00, на півроку – $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку – $30.00. За кожну зміну адреси – $1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda".
Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ"

Адміністратор	– Володимир Гончарик	(973) 292-9800 дод. 3041 e-mail: ukradmin@att.net
Керівник відділу оголошень	– Марійка Осціславська	(973) 292-9800 дод. 3040 e-mail: adukr@optonline.net
Передплата	– Марійка Пенджола	(973) 292-9800 дод. 3042 e-mail: ukrsubscr@att.net

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Тривоги і надії читачів з приводу виборів президента України

Під час проведення виборів президента України, а особливо після закінчення другої їх тури, до „Свободи" надійшло чимало листів від читачів, у яких висловлено щире вболівання за дальшу долю України, розвиток її суспільства на засадах демократії.

Аскольд Лозинський з Ню-Йорку не погоджується з заявами, що на виборах не було порушень закону. Світовий Конґрес Українців, Український Конґресовий Комітет Америки і Канадська Українська Фундація, які мали спостерігачів на виборах, висловили застереження.

Але проголошений Центральною виборчою комісією переможцем Віктор Янукович, звісно, покликатиметься не на ці українські організації, а на спостерігачів Організації безпеки і співробітництва в Европі (ОБСЕ), Бюра демократичних інституцій і прав людини, Парляментської Асамблеї ОБСЕ, Европейського парляменту, Парляментської Асамблеї Ради Европи та Парляментської асамблеї НАТО.

ОБСЕ у своїй заяві стверджує, що у день виборів „більшість зобов'язань в рамках ОБСЕ та Ради Европи було дотримано" на залеглі 6 відс. виборчих дільниць. А решта?

Зважаючи на цю обставину, пише **д-р Маркіян Ковальський** з Торонто, Юлія Тимошенко дуже правильно вчинила, що пішла до суду в цій справі. Усякі закордонні вітання на адресу В. Януковича як президента є передчасними. Верховна Рада України не може призначати день інавґурації В. Януковича, коли ще немає остаточного рішення суду. Центральна виборча комісія, пише М. Ковальський, порушила закон про вибори, оскільки вона є відповідальною не тільки за організацію виборів, а й за їхню прозорість і чесність. Відкинення скарги Ю. Тимошенко про порушення на ряді виборчих дільниць є порушенням закону про вибори.

Ярослав Стех з Канади теж вважає, що друга тура виборів викликає занепокоєння не тільки в Україні, а й за її межами. Все частіше говориться, що вибори проходили не зовсім прозоро і чесно. Я. Стех схвалює рішення Вищого адміністративного суду від 17 лютого, яким він призупинив рішення ЦВК, котра в односторонньому порядкові оголосила В. Януковича переможцем на президентських виборах.

Журналіст **Фідель Сухоніс** з Дніпропетровська нарікає на так звану багатовекторність розвитку України, проголошену за президентства Леоніда Кучми. Саме за такої багатовекторности останні вибори засвідчили поділ України на два рівнозначних табори. Ф. Сухоніс пише: „Ніяких особливих змін не буде. Україна й далі буде бовтатися в болоті безнадійності та безперспективности. Два вектора розвитку задекляровані і на них політики намагаються впіймати електорат. А насправді Україна стоїть на місті. Жодних позитивних рухів у економіці, верховенстві права, покращення життя українця. Все дуже песимістично? Але чи може бути інакше в країні, де ще недавно виборів взагалі не було. Де суспільство жило за законами, котрі формував не здоровий глузд, а московсько-комуністичні догми. Де народ навіть не міг називатися власним ім'ям".

Олександер Вівчарик з Сміли на Черкащині пригадав свою участь в усіх попередніх виборах. Коли він вночі клеїв летючки на підтримку В'ячеслава Чорновола, то зустрівся з міліційним постом, злякався, але почув, що міліціонери не погрожують, а просять у нього передвиборні плякати В. Чорновола.

Коли О. Вівчарик клеїв летючки Конґресу Українських Націоналістів проти Л. Кучми, то знову потрапив в поле зору міліції. Але затримали не його, а іншого такого ж поширювача летючок. Тепер же люди розклеюють летючки не з переконань, а за горші. Найнятих агітаторів не тільки затримують, а й нещадно б'ють.

Усе змінилося на гірше. „Моя відданість Україні виявилася потрібною лише мені і моїм друзям. Та я не ремствував, робив свою роботу, а Україна, хай і повільно, утверджувалася. І ось усе пропало", – пише О. Вівчарик. Він вважає, що Віктор Ющенко будив Україну, а новий її провідник робитиме усе навпаки: кати будуть проголошені героями. Але О. Вівчарик вірить, що „за рік, а то й за пів року ми будемо згадувати про В. Ющенка з ностальгією. Бо ми добрі, толерантні, незлостиві і відхідливі. А ще маємо брак провідників. Напевне, В. Ющенко недовго бавитиметься бджолами і повернется у політичне життя".

Шукаємо рідню нашого прадіда

У 1890 році Онуфрій Деделюк виїхав до Америки з села Балинців, кут Княжий Потік, Коломийського повіту Станіславівської губернії. Його родину розшукують правнук Василь і праправнук Юрій Деделюки.

Якщо хтось має відомості у цій справі, просимо написати до нас на адресу: Василь Деделюк, вул. Богдана Хмельницького, 36/50, Івано-Франківськ, 76007 Ukraine. Електронна адреса: deluk@yandex.ru.

Юрій Деделюк,
Івано-Франківськ

Шановні читачі!

У листах та статтях, які Ви надсилаєте до „Свободи", просимо подавати повністю перші імена та прізвища згадуваних осіб, а також подавати свої поштову і електронну адреси, число телефону.

Редакція за загальними правилами преси має право редагувати мову за українським правописом і вдаватися до необхідних скорочень надісланих статтей.
Редакція

Про видання, адресовані чужинцям

З великою приємністю згадую зустріч в Нюарку, Ню-Джерзі, з громадою Комітету допомоги Україні Приятелі Руху під час мого перебування у США. Для мене було високою честю запрошення до виступу перед такою шановавною авдиторією, представленою відомими в українському середовищі особистостями, що здобули також поважне місце в американському суспільстві та у світовій науці.

Під час зустрічі та обговорення питань повернення культурних цінностей в Україну й завдань відстоювання інтересів України в міжнародному інформаційному просторі ми говорили про можливість невеликих недорогих видань англійською мовою на теми втрат українських культурних цінностей та питань їх повернення. Орієнтовний бюджет таких видань з урахуванням перекладу складає 2,000 дол. за випуск. Хочу про цю пропозицію поінформувати читачів „Свободи" з закликом підтримати проєкт. Це буде велика допомога у наших змаганнях за повернення національних реліквій в Україну.

Сергій Кот,
керівник Центру досліджень проблем повернення та реституції культурних цінностей Інституту історії України, Київ

Поштові марки і монети України– посланці молодої держави

Після проголошення незалежности Україна дихнула унікальною творчістю. Запрацювала, як то кажуть, „повною парою" „Пошта України". Розійшлися в Україні й у світі мініятюрні посланці – поштові марки України.

Перші випуски марок були графічно недозрілі і не давали бажаного ефекту в порівнянні з випусками марок інших країн світу. Та ця „несміливість" графіки на марках довго не панувала.

Невдовзі українські марки заграли кольорами. Ожили у мініятюрі фльора і фауна України, замайоріли барвами народні костюми всіх реґіонів, були відтворені історичні події, видатні особистості, архітектура, розголошуючи у світі „хто ми і що ми".

З'явилися перші українські монети, а згодом й банкноти. Заблищав на маленькому металевому диску малий герб України – тризуб, поділяючи тло монети з колосками пшениці. „Ожили" у гравюрі на банкнотах славні постаті України.

Останніми роками карбуються пам'ятні монети з золота та срібла високої якости та технічної досконалости. Мотиви – композиції, уміло підібрані знавцями. Не диво, що українські гроші втішаються великою популярністю у нумізматичному світі.

На жаль, „п'ята колона" в Україні має певний вплив на банкову і поштову систему.

Подивіться на поштову марку в пам'ять жертв Голодомору: де ж той пекельний жах, що його перейшла наша нація у 1932-1933 роках? Худенька чемненька дівчинка зображена на монеті з колосками пшениці.

Чи символізує вона 10 млн. жертв Голодомору? На цій ж самій монеті „торжествують" гілки калини – символ краси. Хто таке створив, хто схвалив?

Не звеличив своїм випуском український монетний двір гетьмана Івана Мазепу. Дизайнер монети, мабуть, користувався малюнком з „Історії України Русі" Миколи Аркаса, де І. Мазепа показаний у шапці, що нагадує тюрбан. Замість шляхетного уродливого обличчя, виграувано якийсь тип, що нагадує Юду з „Останньої вечері" Леонарда да Вінчі.

Висилаю проєкт монети на честь

Іван Яців. Проєкт монети на честь Капелі бандуристів ім. Тараса Шевченка.

Капелі бандуристів ім. Тараса Шевченка. Григорій Китастий як художній дириґент капелі удостоєний указом Президента України Віктора Ющенка звання Героя України. Я вірю, що Капеля бандуристів, як носій української культури у діяспорі, заслуговує на вшанування її пам'ятною монетою, тому пляную вислати мій проєкт до Банкнотно-монетного двору Національного банку України на їх розгляд.

Існує міт, що птиця Фенікс умирала і оживала, а часто зміняла свій вигляд навіть на людський. Я бачу також феніксом у образі Жінки нашу Україну. Хотів би, щоб вона появилась на золотій монеті. Цей проєкт піде також до монетного двору.

Хочеться вірити і надіятись, що в українській пошті і монетному дворі з'являться люди, вилікувані від імперської „сліпоти", які звеличатимуть історичну правду.

Іван Яців,
Віндзор, Онтаріо, Канада

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

ЗБОРИ 194 ВІДДІЛУ УНС
Середа, 3 березня 2010 р.

Ню-Йорк, Н.Й. – Річні загальні збори 194 відділу Т-ва „Свобода" відбудуться в середу, 3 березня 2010 р. о год. 3 по пол. в приміщенні ОУА Самопоміч, 98 Друга Авеню, Ню-Йорк.

Оксана Лопатинська, секретар

ЗБОРИ 397 ВІДДІЛУ УНС
Субота, 6 березня 2010 р.

Jenkintown, PA – Річні загальні збори 397 відділу УНС відбудуться в суботу, 6 березня 2010 р. о год. 2 по пол. в Українському Освітньо-Культурному Центрі, 700 Cedar Rd., Jenkintown, PA 19046.

Секретар

ЗБОРИ 358 і 102 ВІДДІЛІВ УНС
Субота, 20 березня 2010 р.

Парма, Огайо – Річні збори об'єднаних 102 та 358 відділів УНС відбудуться о год. 2 по пол. в приміщенні Української католицької церкви Покрова Пресвятої Богородиці, (на другому поверсі), 6812 Broadview Road, Parma, OH. На зборах буде вибрана нова управа відділу та делегати на 37-му Конвенцію УНС.

Зенон Голубець, секретар

Доповіді в Науковому Товаристві ім. Шевченка

З доповіддю виступає д-р Володимир Мезенцев з Торонтського університету.

На трибуні – Оксана Ашер.
Фото: Василь Лопух

НЮ-ЙОРК. – 6 лютого в Науковому Товаристві ім. Шевченка відбулася доповідь д-ра Володимира Мезенцева (Торонтський університет) на тему „Садиба гетьмана Мазепи в Батурині у світлі нових досліджень".

Доповідач показав репродукцію маловідомого портрета Івана Мазепи, знайденого в Польщі в 1930-их роках, пригадав важливі факти боротьби гетьмана проти намагань російського царя Петра І обмежити політитичні права України („Коломацькі статті"), навів численні дані про розгорнуте будівництво храмів та адміністративних споруд під час гетьманування І. Мазепи.

Значну увагу в доповіді було приділено жахливій розправі над мирним населенням та спаленню міста Батурина, здійсненого з наказу Петра І. Доповідь ілюструвалася численними фотографіями археологічних знахідок, зроблених під час розкопів у Батурині, а також понівечених кістяків замордованих міщан.

Доповідач висловив глибоку подяку НТШ за фінансову допомогу очолюваній ним археологічній експедиції в Батурині.

* * *

13 лютого гостем НТШ-А була д-р Оксана Ашер, дочка відомого українського поета Михайла Драй-Хмари, вбитого більшовицькою владою в Україні у 1930-ті роки. Доповідачка презентувала свою нову книжку „My Diary" (Ню-Йорк, 2009). До книжки увійшли спогади д-ра Оксани Ашер та її поезії, ілюстровані оригінальними малюнками, зробленими нею в дитинстві. Вірші її, написані англійською мовою, деклямувала під час презентації Анна Равіц.

Програма включала демонстрацію фотофільму, створеного на основі одержаних від авторки фотодокументів. Вже не вперше директор ню-йоркської адміністрації НТШ-А Василь Лопух виступив в ролі режисера-документаліста, фільми якого збагачують літературно-мистецькі програми. Цим разом О. Ашер заворожила слухачів не тільки зразками своєї творчости, але й розповіддю про дитинство, життя довоєнного Києва. Фотографії з сімейного архіву, що демонструвалися під час програми, свідчили, серед іншого, про велику батьківську любов поета до своєї маленької донечки.

Сім'я жила в Києві на Садовій вулиці, у будинку, який придбали на фонди, вторговані завдяки продажеві „золотих речей із маминого посагу". Зворушливо прозвучав спогад про те, як „під час спільних прогулянок у ботанічному саду батько намовляв суворого сторожа, аби той не боронив маленькій дівчинці рвати весняні фіялки". Такі деталі допомагають повніше пізнати творчу лябораторію митців, творців національної культури. Цю думку було чутно в заключній частині програми.

Сергій Панько

Сумівський баль дебютанток

Учасники балю дебютанток Спілки Української Молоді.
Фото: YC Photo Designs

ПАРСИПАНІ, Ню-Джерзі. – 6 лютого в залі готелю „Шератон" Крайова управа Спілки Української Молоді Америки влаштувала 46-ий сумівський баль дебютанток, на якому було представлено 14 юначок, які є активними членками СУМ.

Відкрила баль голова підготовчого комітету Лариса Блага-Татаренко, яка представила почесного гостя – Єпископа Української Католицької Церкви Павла Хомницького.

З привітом від Крайової управи виступив її голова Андрій Бігун. Оля Фіголь та Андрій Бурчак, ведучі балю, під оплески гостей представили дебютанток, їхніх батьків та ескортів, розповіли, до якого осередку належать дівчата, де вчаться, чим зайняті у громаді, які мають пляни на майбутнє. Приречення дебютанток прочитала Анна Романів.

Після представлення дебютанток в залі пролунала чарівна музика, і дебютантки з ескортами вийшли до танцю, який підготував з ними хореограф сумівських танцювальних ансамблів в Йонкерсі, Ню-Йорк, Гриць Момот.

Єпископ П. Хомницький привітав присутніх та вимовив молитву. Під час бенкету Андрій Стасів грав на фортепіяні. Після вечері почалася забава, до якої грали оркестри „Грім" та „Ворони". Найдовшим танцем була коломийка, в якій взяли участь більше половини молоді, що стало доказом любови до народних танців і великої праці у танцювальних гуртках, які існують майже у кожному осередку СУМ.

В складі дебютанток були: з осередку Ню-Йорк – Наталя Вергара (ескорт Никола Медвід), з осередку Філядельфії – Христина-Марія Дубенко (ескорт Роман Микієвич), Оля Дум'як (ескорт Данило Кобилецький), Катерина-Марія Міджак (ескорт Матвій Скальський), з осередку Йонкерс, Ню-Йорк, – Ліда-Марія Дзвончик (ескорт Данило Куземчак), Анна Романів (ескорт Роман Кукіль), Оксана Мельничук (ескорт Давид Дем'янич), з осередку Ірвінгтон, Ню-Джерзі , – Адріяна Когут (ескорт Андрій Филевич), Надія-Олена Шпигульська (ескорт Юстин Пиз), з осередку Випані, Ню-Джерзі, – Таїса-Оля Крисина (ескорт Матей Бетлей), Оксана Майовська (ескорт Юрій Кавацюк), з осередку Джерзі-Сиіті, Ню-Джерзі, – Ерин-Марія Ніджвіецька (ескорт Никола Глушко), з осередку Пасейк, Ню-Джерзі, – МихасяМарія Подберезняк (ескорт Адріян Тенюх), з осередку Балтимор – Богданна-Наталя Столяр (ескорт Микола Балко).

У підготовчому комітеті працювали Л. Блага-Татаренко, Дарія Горбачевська, Оля Загнійна-Колон, Ґеня Кузьмович-Блага, Мирон Приймак. Допомогли у проведенні балю Федеральна кредитова кооператива СУМА-Йонкерс, дирекція Дому української молоді в Йонкерсі, Г. Момот, А. Стасів, Оксана Бартків, Уляна Благій, Леся Гаргай, Тома Пиз та Юрій Симчик.

Оксана Бартків

Свято української церкви в Німеччині

БАМБЕРҐ, Німеччина. – 30 січня після багатолітньої праці з опорядження Української греко-католицької церкви візантійського обряду св. Йоганеса відбулося освячення її іконостасу та фресок.

Ще в травні 2005 року парафія отримала її разом з усіма прибудовами. З великим ентузіязмом взялися українські художники та німецькі майстри з дерева за перетворення приміщення церкви в осередок східньохристиянських традицій, чим викликали велику симпатію у друзів парафії, а також в Управлінні Архиєпархії Бамберґа.

Перша Служба Божа перед оновленим іконостасом.

Народження нової фрески в Українській греко-католицької церкві св. Йоганеса.

За п'ять років було створено іконостас з чудовими високомистецькими фресками.

Освячення відбулося за участю 22 священників, представників міської ради міста, українців з інших реґіонів Франконії, гостей з України та усієї Німеччини. Музичний супровід свята був теж сенсацією, бо виконував його хор ім. Миколи Лисенка з Голяндії. У хорі співало 40 осіб, а з них лише двоє – українці. Композиторові і музикознавцеві св. п. Мирославові Антоновичеві вдалося передати голяндцям велику любов і повагу до багатоголосих українських церковних та народних мелодій і вони перетворили спів в українському хорі у справу свого життя. Хор також підтримує талановитих дітей в Україні.

Серед організаторів свята були невгамовний у збереженні духовних цінностей українського народу парох церкви о. Богдан Пушкар, а також парафіяни, які забезпечили чудову обслугу для гостей. Запрошуючи до столу, молоді парафіяни у національних українських костюмах приділили кожному гостеві, а їх було кілька сотень, належну увагу. В організації свята працювали пліч-о-пліч харків'яни, львів'яни, одесити, тернопільчани, дніпропетровці, кияни, іванофранківці та ін.

Співає хор ім. Миколи Лисенка з Голяндії.

Ольга Штрек

Новий авіолет зі Львова до Венеції

ЛЬВІВ. — 23 лютого перша українська авіокомпанія „Вісз Ейр Україна“ оголосила про відкриття лету „Львів–Венеція“. Лети будуть здійснюватися з 14 травня на новому літаку „Airbus A320“ на 180 місць. Початково частота летів складатиме два лети на тиждень.

„Ми впевнені, що цей лет стане настільки ж популярним, як і „Львів-Дортмунд“, який з успіхом здійснює „Вісз Ейр Україна“ з січня 2009 року. Він розширить можливості українських пасажирів мандрувати по Европі та знайомитися з її багатою культурою та історією. Багато українців живуть в Італії, тому відкриття цього маршруту зробить їхні зустрічі з рідними та друзями ще доступнішими“, – сказала Наталія Казмер, член ради директорів „Вісз Ейр Україна“.

З 27 жовтня 2009 року „Вісз Ейр Україна“ здійснює авіолети до Венеції з Києва. (*„Львівська газета“*)

ЗБОРИ 27 ВІДДІЛУ УНС
Неділя, 28 лютого 2010 р.

Newark, NJ. – Річні загальні збори 27 відділу УНС відбудуться у неділю, 28 лютого 2010 р. після Служби Божої о год. 11-ій ранку у залі церкви св. Івана Хрестителя при 719 Sanford Ave., Newark, NJ. Головна тема – вибори делеґата на 37 Конвенцію УНС.

Христина Бродин,
секретар 27 відділу УНС

Українська мова...

(Закінчення зі стор. 5)

А якщо і не відмовляється, то це робить наступне покоління.

Це відбувається великою мірою через те, що сфера вжитку української мови у містах центральної та східньої України, навіть у Києві, залишається вкрай обмеженою. Українська мова дуже мало присутня у діловому спілкуванні, яке займає більшу частку життя сучасної людини, частково і вища освіта залишається фактично російськомовною.

Як результат, русифікована територія просувається на захід. Ще 15 років тому, наприклад, міста сходу Кіровоградської области на 60-70 відс. були україномовними, зараз нове покоління зменшило цю частку до 30-40 відс.

Ще через 15 років ця частка впаде до 10 відс., а тенденція піде далі на захід. Вже зараз на вулицях галицьких міст підлітки копіюють мову персонажів російських серіялів. Покищо з жахливим галицьким акцентом, але їм є з кого брати приклад – київські одноліткки вже перейшли з м’якого київського акценту російської мови на московський, який вони чують з тих же серіялів та радіостанцій.

А скільки мине часу, коли русифікація дійде до полтавських та черкаських сіл? Можна сперечатися про терміни, але безперечно одне – це буде кінець української мови, принаймні, у центральній та східній Україні.

Головне – саме безперервна традиція – свідома частина соціюму здатна повертатися до рідної мови і через покоління і навіть через два. А от коли помре селянська колиска мови, міські інтеліґентські україномовні анклави втратять підтримку рідної землі і теж зникнуть.

Висока імовірність та часова наближеність такого сценарію стають зрозумілими, якщо замислитися про приклади Донбасу або Білорусії – там все розвивалося саме так.

В той же час будь-яке покращення стану української мови не зачепило і не зачепить прав та зручностей російськомовних українців: сфера вжитку російської мови в Україні є і буде залишатися широкою. Реальність мовної ситуації говорить про нагальну потребу проведення позитивної дискримінації щодо української мови (позитивна дискримінація означає надання пільг дискримінованим явищам чи особам. – Редакція „Свободи“) Крім того, саме розширення вжитку української мови може стати об’єднуючим чинником для країни.

Альтернативою такій позитивній дискримінації, на жаль, буде зникнення української мови, яке також спроможне об’єднати країну, але вже російськомовну. На всіх нас лежить відповідальність не допустити такого явища.

Тому єдиним шляхом об’єднання України є розширення вжитку української мови, подальшого призвичаєння до неї широких верств населення, за якого ця мова вже не буде викликати неґативних емоцій частини населення сходу та півдня.

Тим часом пляни закріплення офіційного статусу російської мови, принаймні у окремих реґіонах, перекреслюють таку перспективу. По-перше, відхід від політики розвитку української мови на сході та півдні поставить хрест на українській мові в цих реґіонах.

Вона там навіть і не почала ще відживати і абсолютно очевидно, що зараз україномовні жителі сіл Донеччини втратять будь-яку мотивацію зберігати материнську мову.

Оскільки основною ідеєю зараз є реґіоналізація мовної політики, теоретично можна було б розраховувати на підтримку української мови в україномовних реґіонах, на те, що не в усіх областях школи та університети будуть остаточно переведені на російську мову, що хоч у Києві та на заході в радіопрограмах будуть лунати українські пісні, а в кінотеатрах фільми дублюватимуться українською мовою.

Але, по-перше, вплив сильної російської мови та культури з російськомовних реґіонів швидко перейде на інші через дію ринкових законів. А по-друге, знаючи нашу дійсність, мало віриться, що в реальності політика двомовности взагалі буде впроваджуватися, а не залишиться просто красивою обгорткою русифікації.

Найгірше те, що справа у часі – чим далі буде заходити русифікація, тим примарнішими будуть шанси відвернути українську мовну та культурну катастрофу.

Таким чином, зараз, навіть більше, ніж у помаранчевий період, потрібна насамперед активна дія громадськости під гаслами продовження політики поширення української мови в усіх сферах життя або хоча б відвернення ініціятив двомовности.

ДО 65-РІЧЧЯ ЗАКІНЧЕННЯ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

А чи був „другий Сталінград“?

9 травня в Україні відзначатимуть 65-річчя перемоги у „Великій вітчизняній війні“. 13 січня 2009 року Верховна Рада прийняла з цього приводу постанову, у якій, зокрема передбачено „широке висвітлення засобами масової інформації пам’ятних дат Великої Вітчизняної війни“. Особливу активність щодо цієї дати виявляють ідеологічні служби Росії. Знову оживлено давні міти, за якими замовчується правда про трагедію, якою стала Друга світова війна для українського народу. У „Свободі“ будуть вміщені статті про „перемоги“, яких насправді не було, трагічну долю покалічених вояків, репресії НКВД за співчутливе ставлення населення до німецьких військовополонених. Перша публікація – на цій сторінці.

17 лютого 1944 року Радінформбюро оголосило з Москви: „Війська Другого Українського і Першого Українського фронтів прорвали на початку лютого сильно укріплену оборону німців і сміливим майстерним маневром оточили велике угруповання німецько-фашистських військ на північ від лінії Звенигородка-Шпола. У висліді цієї акції наші війська затиснули в кільце 11-ий німецький корпус генерала-лейтената Штемермана і 42-ий німецький армійський корпус генерала піхоти Матенклота. (…) Особовий слад оточених військ ворога сягав 70-80 тис. солдатів та офіцерів“.

А вже через два дні, 19 лютого, Радінформбюро підвело підсумки розгрому оточеного війська: „Від 3 до 18 лютого війська Другого Українського фронту завдали ворогові таких втрат: знищено літаків – 430, танків – 155, гармат різного калібру – 376, самохідних гармат – 59, мінометів – 269, кулеметів – 900. На полі бою виявлено 55 тис. трупів німецьких солдатів та офіцерів. За цей час війська Другого Українського фронту захопили наступні трофеї: літаків – 41, танків – 116, бронемашин – 32, гармат різного калібру – 618, бронетранспортерів – 85, тягачів – 127, возів з військовими вантажами – 4,050, коней – 6,418, протигазів – 39,200, складів з боєзапасами та різним майном – 64. Полонено 18,200 солдатів та офіцерів ворога. На зовнішньому фронті оточення ворог втратив 27,000 солдатів і офіцерів убитими і пораненими. Було знищено 329 літаків, 827 танків, 1,638 автомашин, 446 гармат. Захоплено такі трофеї: 115 танків, 270 гармат, 1,850 автомашин, 50 бронетранспортерів і бронемашин, 10 штабних автобусів та багато іншої зброї і бойової техніки“.

Відтоді історики в СРСР, Росії та й в Україні називають Корсунь-Шевченківську битву (так її названо в історії) „другим Сталінградом“. Німецькі історики доторимуються щодо цих подій іншої думки. Назустріч оточеним пробився танковий корпус генерала Ганса-Валентина Губе.

Фельдмаршал Еріх фон Манштейн засвідчив: „Тільки у висліді останнього удару супротивник втратив поряд з 8,000 вбитими також 5,500 полоненими, 700 танків, понад 700 гармат. 28 лютого ми дізналися, що з оточення вийшло 30,000-32,000 вояків. Оскільки в ньому перебували шість дивізій і одна бригада, при врахуванні низької чисельности військ це складало більшу частину активних вояків“.

Генерал Курт фон Тіпельскірх визнає, що з оточення вийшло 30 тис. вояків, але німцям довелося покинути на розгрузлих дорогах важку бойову техніку.

Отже, німці з оточення вийшли… Гітлер нагородив трьох генералів Рицарськими хрестами, а Е. фон Манштейнові вручив Мечі до Рицарського хреста з дубовим листям, тоді як переможці розстріляли командира дивізії, який був на цьому посту ледве два тижні. Про те, які випробування випали на долю отих переможців розповів у своїх спогадах полковник Олександер Лебединцев:

„В листопаді 1943 року нашу 38-му дивізію вивели з Букринського плацдарму для поповнення: дивізія не мала в полках жодного стрільця. Наказали мобілізувати вояків з тих сіл, у яких ми зайняли оборону. Під новий 1944 рік на посаду командира дивізії був призначений полковник Андрій Коротков. Було наказано прорвати оборону німців біля Германівської слободи. Уся піхота була з міцевих селян. За дві доби безнадійних боїв піхота дивізії втратила убитими 185 вояків і пораненими – близько 300. Убитих і поранених забирали на саночках їхні дружини і батьки.

13 січня ми вийшли у Лисянський район і зосередилися в селах Виноград, Босівка, Шубині Стави. В противотанковому дивізіоні не було жодної гармати, тому що застарілі наказали здати, а нових не дали.

В кожному полку уся уціліла піхота була зібрана в одну єдину чоту чисельністю 30-35 осіб. Вищі штаби нічого не знали про дії супротивника в своєму запіллі. Я вперше від серпня 1943 року отримав лише один примірник топографічної мапи на весь полк.

Нашій дивізії наказали 14 січня розвернутися на 90 градусів і наступати на Лисянку. Тоді ми не знали, що на нашу дивізію і сусідню під командуванням генерала Пузикова прийшовся удар танкової бригади СС „Валонія“, яка складалася з бельгійських добровольців, підтриманих стрілецькими частинами і штурмовими гарматами.

На світанку того трагічного для нас дня наш батальйон вийшов з села Босівки на передову позицію. Усю ніч я доповідав командуванню про прогрівання ворожих танкових моторів в сусідніх селах. На це не зважали. Коли на світанку командир дивізії сам побачив ворожі танки, то наказав розбудити командира корпусу генерала Меркулова і попросив його негайно висунути корпусний противотанковий резерв в смугу дій дивізії. Командир корпусу відповів: „Ще не воював, а уже резерви просиш“, – і кинув слухавку.

Ворожі танки майже не зустрічали опору з нашого боку. На виходах з Босівки вони розстріляли кінні обози. Тільки великі яри не дозволили танкам супротивника прорватися у наше запілля. Командир дивізії дістався позиції невеликої стрілецької групи 29-го полку, де його вранці арештували представники контррозвідки.

Я з групою штабних офіцерів полку в селі Ставище знайшов штаб дивізії і доповів начальникові штабу підполковникові Петрові Хамову про те, що зі мною вийшли лише штабні старшини. Хамов наказав зібрати рештки полку в цьому селі з кінними розвідками шукати інших вояків. Через пів години П. Хамова арештувала контррозвідка.

Нам вдалося з трьох полків зібрати один і силами місцевого населення почати обладнання оборонних споруд. Потім надійшла команда усім офіцерам полку прибути маршем до села Голодьки. В лісі на галявині вже стояли офіцери інших частин дивізії. На узліссі була викопана яма. Скоро під’їхав „воронок“. Через задні двері вивели колишнього командира дивізії. Його руки були скручені ззаду мотузкою, а рот зав’язаний хусткою. Голова трибуналу оголосив вирок, за яким колишній командир дивізії звинувачувався як ворог народу за відхід без дозволу командування.

Приречений хотів щось сказати, але не зміг. Командир саперної чоти наказав: „По ворогові народу – вогонь!“ і першим вистрелив з пістолету. Пролунали три черги і вбитий впав у яму.

Начальник штабу дивізії підполковник П. Хамов теж підпадав під ту ж сттатю звинувачення, але командир дивізії підтвердив, що це він дав наказ на відхід, щоб уникнути повного оточення. П. Хамов був розжалуваний до єфрейтора і два місяці воював у карній чоті. За хоробрість йому повернули звання“.

О. Лебединцев теж стверджує: „Німцям вдалося вирватися з оточення і вивести живу силу“.

Оскільки Червона армія воювала, не шкодуючи вояків, важко визначити, у які втрати обійшлася ця битва. В музеї Корсунь-Шевченківської битви є такі дані: „Загалом в Звенигородському, Лисянському, Шполянському, Городищенському, Смілянському і Корсунь-Шевченковському районах похоронено 18,049 осіб“. Це ті втрати, які були обліковані.

Облік німецьких втрат за даними Радінформбюро вражаючий: було оточено 80 тис. вояків, а вбито і полонено 73,200. Отже, повний розгром. То виходить, що німецькі генерали обманули свого фюрера і підставили йому замість 30 тис. врятованих з оточення паперовий список мертвих душ? Не схоже на німців. Фельдмаршал Е. фон Манштейн писав, що на обліку постачальників харчів перебувало перед битвою 55 тис. вояків.

Відомий історик Борис Соколов писав, що за весь 1944 рік на усіх фронтах загинула і пропала безвісти 61 тис. німецьких вояків. А врешті, хто ж це полічив німецькі трупи перед похованням на велетенських просторах битви? Та ще й через два дні після її закінчення?

Цікаво, що про вихід німців з оточення знав Йосиф Сталін. 12 лютого він телеграфував Георгієві Жукову: „Прорив корсунського угруповання в напрямі Шендерівки стався тому, що слабка за своїм складом 27-ма армія не була своєчасно посилена“. Але Радінформбюро вже розголосило на весь світ про блискучу перемогу Червоної армії і треба було удавати, що це так і сталося. Проте в усіх наказах і повідомленнях відтоді згадувався лише Другий Український фронт під командуванням Івана Конєва, бо вважалося, що це Перший Український фронт під командуванням Миколи Ватутіна випустив німців з кільця.

Левко Хмельковський

В’їзд до палацу в Корсунь-Шевченківському, в якому розміщено музей Корсунь-Шевченківської битви. *Фото: Роман Маленков*

Національна команда України на XXI зимових Олімпійських іграх

Вболівальники збірної України з біятлону на XXI зимових Олімпійських іграх у Ванкувері, Канада, 16 лютого. Фото: НОК України

Світлина „Простір", яку прислала на конкурс Галина Седельникова.

Медалевий рахунок станом на 24 лютого

	золоті	срібні	бронзові	разом
1. США	7	9	10	26
2. Німеччина	7	9	7	23
3. Норвегія	6	5	6	17
4. Канада	6	3	1	10
5. Швайцарія	6	0	2	8
6. Республіка Корея	5	4	1	10
7. Австрія	4	3	3	10
8. Росія	3	4	6	13

18 лютого

На змаганнях з санного спорту завершили програму двомісні залоги чоловіків. Україну представляли Андрій Кись і Юрій Гайдук та Роман Захарків і Тарас Сеньків. За підсумками змагань українці посіли відповідно 16-те та 19-те місця. Перемогли австрійці, срібні медалі здобули латвійці, бронзові – німецькі саночники.

* * *

Визначені переможці конкурсу фотографій зимових видів спорту „Olympic Beauty", який проводив Національний олімпійський комітет України та косметична компанія „Oriflame". З результатом 1,017 голосів перемогла світлина „Простір", яку прислала Галина Седельникова з Криму. Вона отримає нагороду – відпочинок на гірському курорті „Буковель" для двох осіб.

* * *

Стартувавши третьою та без промахів відстрілявшись на усіх чотирьох позиціях індивідуальних жіночих перегонів на 15 кілометрів, біятлоністка Оксана Хвостенко посіла 8-ме місце. Перемогла норвежка Тори Берґер. Валя Семеренко була 13-ою, її сестра Віта Семеренко – 22-ою, Олена Підгрушна – 32-ою.

19 лютого

Найвищим результатом чоловічої збірної України з біятлону в індивідуальних перегонах на 20 кілометрів стало 22-ге місце Олександра Біланенка. На п'ять позицій нижче у заліковій таблиці був Андрій Дериземля. Сергій Семенов та Сергій Седнєв посіли відповідно 52-ге та 68-ме місця. Олімпійським чемпіоном став Еміль Свендсен, який приніс Норвеґії вже другу нагороду в змаганнях з біятлону.

* * *

Антон Ковалевський посів 24-те місце в одиночних змаганнях чоловіків з фіґурного ковзання. Золоту нагороду присуджено Евановi Лайсачекові з США. Євгенові Плющенкові з Росії для перемоги не вистачило 1.31 точки.

19 лютого

Жоден з трьох українських спортсменів у стрибках з великого трампліна не зміг подолати відбіркове коло. Найвищим досягненням стало 43-тє місце Олександра Лазаровича, який стрибнув на 116.5 метра. Володимир Бощук та Віталій Шумбарець були на 47-му та 50-му місцях.

20 лютого

За підсумками лещетарських перегонів переслідування Валентина Шевченко посіла 14-те місце. Чемпіонкою стала Маріт Бйорґен з Норвеґії.

* * *

Анастасія Скрябіна була 34-ою у змаганнях жінок з гірськолещетарського спорту в суперґіганті. 15 учасниць взагалі не закінчили гонитву. Золоту нагороду здобула австрійка Андрея Фішбахер.

21 лютого

Українські фрістайлістки (акробатика) Надія Діденко, Ольга Волкова та Ольга Полюк закінчили свій виступ на відбіркових змаганнях.

* * *

У чоловічому двобої лещетарі Роман Лейбюк та Олександер Пуцко не потрапили до числа 40 найкращих спортсменів. Перших з них був на 41-ій позиції, другий став 52-им.

* * *

В індивідуальних змаганнях біятлоністів з масовим стартом Андрій Дериземля через невдалу стрільбу закінчив перегони на 26-му місці, Сергій Седнєв став 21-им. Перемогу здобув росіянин Євген Устюґов.

У жіночих перегонах з масовим стартом найвищий результат серед українських біятлоністок належав Олені Підгрушній. Вона закінчила гонитву 12-ою. Валя Семеренко та Оксана Хвостенко були 19-ою та 29-ою. Другу золоту медалю здобула німкеня Маґдалена Нойнер.

22 лютого

Віталій Шумбарець, виконуючи стрибок з трампліну під час офіційного тренування, потрапив у потужний повітряний потік, що призвело до падіння. Йому була надана перша медична допомога. Найближчі кілька днів В. Шумбарець проведе у лікарні.

* * *

Катерині Григоренко та Марині Анцибор в жіночому командному спринті лещетарів не вдалось пробитися до вирішального етапу боротьби за олімпійські медалі. Вони посіли восьме місце.

23 лютого

На перших у своїй кар'єрі зимових Олімпійських іграх українські фіґуристи Анна Задорожнюк та Сергій Вербило посіли 16-те місце у змаганнях танцювальних пар. Перемогла у танцях канадська пара Теса Вірт'ю і Скот Мойр, срібло – в американців Меріл Девіс та Чарлі Вайта, бронзова нагорода – у росіян Оксани Домніної та Максима Шабаліна.

* * *

Чоловічій команді України з фрістайлу не вдалося подолати відбіркове коло змагань. Найвищий результат був у Станіслава Кравчука: він посів 19-те місце. Найкращі за підсумком кваліфікації – спортсмени з Китаю, США та Швайцарії.

* * *

Жіноча команда з біятлону – Олена Підгрушна, Оксана Хвостенко, сестри Віта та Валя Семеренко – в естафетних перегонах стала шостою. Перемогли в естафеті росіянки.

24 лютого

Ростислав Фещук посів 68-ме місце серед 103 учасників змагань з гігантського слалому. Кращого результату від нього чекають у змаганнях зі слалому, які відбудуться у передостанній день Олімпійських ігор, 27 лютого. Переміг Карло Янка з Швайцарії. *(НОК України)*

Українські біятлоністки під час змагань. Фото: НОК України

Державний прапор України серед прапорів держав-учасниць XXI зимових Олімпійських ігор. Фото: НОК України

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

„Прекрасна співачка, сердечна людина...“

Все починалося в Стрию. Там 25 березня 1924 року, в сім'ї Миколи і Надії Кокольських, народилася донечка, яку назвали Мартою. Там же вона навчалася в українській гімназії й водночас – у місцевій філії Львівського Вищого музичного інституту ім. Миколи Лисенка.

Ще з дитинства мріяла співати в опері і, звичайно ж, у рідному краї. Але доля мала інші наміри. 1944 року Марта разом з батьками виїхала до Австрії. У 1944-1950-их роках навчалася гри на фортепіяні, композиції та сольного співу в зальцбурзькому „Моцартеумі", а після еміґрації до США, у 1950 році, серйозно зайнялася вокалом.

Невдовзі вона почала свої вокальні виступи на концертах, влаштовуваних українськими громадами в різних містах США. Журнал „Наше життя" влітку 1955 року писав: „У червні виступили в літературно-мистецькому клюбі Ню-Йорку молоді мистецькі сили з концертом, у якому взяли участь скрипалька Аліція Бучинська і співачка Марта Кокольська-Кобрин. Партію фортепіяно виконувала піяністка Калина Чічка-Андрієнко."

Восени того року М. Кокольська брала участь у тижневому фестивалі української музики в Торонто, де співала „Минають дні, минають ночі" Миколи Лисенка, арію Ганни з опери „Наймичка" Михайла Вериківського, „Пісня про Україну", „Мати" та „І ти воскреснеш, Україно!" Антона Рудницького, а вже через три дні виступала в Дітройті на концерті пам'яті М. Лисенка.

Вона часто виступала разом з відомим солістом (басом) Канадської оперної компанії Йосипом Гошуляком. Характеризуючи співачку як особистість, він пише у своїй книзі „Й свого не цурайтесь": „ З Мартою Кокольською, українською співачкою (сопрано) з Ню-Йорку, у нас склалися дружні відносини, ми багато концертували разом. Вона не тільки прекрасна співачка, але й добра, сердечна людина".

До кінця життя М. Кокольська і Й. Гошуляк листувалися та спілкувалися телефонічно. В одному з листів до співака вона писала: „Заповзято готуємось до „Відьми". На кожній пробі згадую тебе. Яка шкода, що не співаєш з нами! Люди вибираються з усіх усюдів на цю імпрезу, все заповідається дуже величаво. Музика прекрасна і цікава. Дуже гарні соло. Я справді тепер через ту „Відьму" сама відьмою стала...".

Мова йшла про оперу „Відьма" Павла Печеніги-Углицького, прем'єра якої відбулася 22 лютого 1964 року в Ню-йоркському „Карнеґі-гол" і яка, на жаль, принесла композиторові немалі матеріяльні збитки. Зате вже іншим разом, коли М. Кокольська виступила в ролі головної героїні в опері „Анна Ярославна" А. Рудницького (лібретто Леоніда Полтави), успіх був незаперечний.

Прем'єра відбулася 24 травня 1969 року. Через декілька днів, 27 травня, газета „Свобода" повідомляла: „Це було насправді культурне свято! Святочний настрій відчувався задовго перед початком прем'єри. ...Маси українців прибували всіма можливими засобами не тільки з Ню-Йорку, а й зі всіх довколишніх міст, як Нюарк, Ірвінґтон, Пасейк чи Бабилон, але й Ню-Гейвену, Рочестеру та канадських Монреалю й Торонто". Далі газета сповіщала, що всі місця в знаменитій концертній залі були заповнені повністю. В опері співали Галина Андреадіс, Лев Рейнарович, Андрій Добрянський, Іван Гош. До участи в прем'єрі було залучено професійну оркестру, декілька хорів і балет, керований Ромою Прийма-Богачевською. Диригував сам автор опери, композитор А. Рудницький.

2 березня 1974 року на Шевченківському концерті в Торонто знову в який вже раз зустрілися Й. Гошуляк і М. Кокольська. Про цей спільний їх виступ Василь Витвицький у газеті „Новий шлях" від 23 березня 1974 року писав: „Великим атрактивним чинником концерту були, безперечно, його виконавці: неперевершений інтерпретатор шевченківських творів, корифей українського театрального мистецтва Йосип Гірняк з Ню-Йорку, письменник Улас Самчук, котрий виголосив вступне слово про поета, а також професійні співаки – солістка Марта Кокольська-Мосійчук і бас Йосип Гошуляк з Торонто. Солісти, як у своїх сольових виступах, так і в дуеті, зібрали гучні оплески признання від слухачів".

Ставши визнаною оперною співачкою в США, М. Кокольська ніколи не забувала рідної мови, рідного краю, не цуралася роду рідного українського. Щороку виступала як не на оперній сцені, то в концертах.

Востаннє в Торонто М. Кокольська-Мосійчук співала партію Оксани в опері „Запорожець за Дунаєм" Семена Гулака-Артемовського, в 1984 році. За диригентським пультом стояв Володимир Колесник. На цей раз їй випало співати з представниками молодого покоління українських оперних співаків – Ганною Колесник, Леонідом Сірком, Богданом Чаплинським, Давидом Варжабедяном та іншими.

Щасливою була мистецька доля М. Кокольської. За своє сценічне життя вона співала у великій кількості опер. З української класики це – Оксана („Запорожець за Дунаєм" С. Гулака-Артемовського),

Марта Кокольська
Фото: архів „Свободи“

Наталка, Панночка, Марильця („Наталка Полтавка", „Ноктюрн", „Тарас Бульба" М. Лисенка), Катерина („Катерина" Миколи Аркаса), Анна, Дзвінка („Анна Ярославна", „Довбуш" А. Рудницького), Відьма („Відьма" П. Печеніги-Углицького). З світової клясики – провідні партії в операх „Аїда", „Травіята", „Отелло" Джузеппе Верді, „Іль Тртіко", „Чіо-Чіо-сан", „Богема", „Турандот" Джакомо Пучінні, „Сільська честь" П'єтро Масканьї, „Паяци" Руджера Леонкавалло, „Фауст" Шарля Гуно, „Кармен" ЖоржаБізе, „Весілля Фіґаро" Вольфґан-ґа Амадея Моцарта).

Крім того, вона співала в супроводі симфонічних оркестр Ню-Йорку, Філядельфії, Балтимору, Чикаґо, Дітройту, Торонто.

Однак, особисте життя співачки не було безхмарним. Від першого шлюбу вона мала сина Юрія, від нього – двох онуків, Миколу й Олександра. Вдруге вона вийшла заміж за режисера-постановника Костянтина Мосійчука і мала з ним сина Андрія, на жаль, каліку від народження.

Померла Марта Кокольська-Мосійчук 16 квітня 2007 року, на 83-му році життя, в Ню-Йорку. Голос співачки увічнений в декількох платівках, записаних американськими фірмами „Роджерс" та „Колюмбія".

Анатолій Житкевич,
Торонто, Канада

Виставка „Краєвиди України“ в Українській Євангельській церкві

ЮНІОН, Ню-Джерзі. – В Молодіжному центрі Української Євангельської церкви 14 лютого відбулась виставка картин відомого українського художника Володимира Воронюка „Краєвиди України", яка викликала велике зацікавлення присутніх, зокрема молоді, яка знає про Україну переважно з розповідей батьків.

Того ж дня в церковній залі відбувся продаж українських страв і солодощів, які приготували молодь і жіноцтво з метою збірання фондів на допомогу потерпілим від землетрусу мешканцям Гаїті.

В акції взяли участь гаїтянські студенти, які вчаться у США і теж мають потерпілих в своїх родинах. Від продажі надійшло 750 дол., які були переказані потерпілим.

Л. Хм.

На виставці картин „Краєвиди України“ (зліва): Ярослав і Яніна Якобчуки, Еля Карач, Леонід Якобчук, Володимир Воронюк.

ПОДОРОЖІ

Ветли – княжий град над Прип'яттю

Володимир Рожко,
Луцьк

Нинішнє село Ветли має багату історію, джерела якої слід шукати ще в сивій давнині. Слід наголосити, що тоді ріка Прип'ять була ще й „шляхом з варяг у греки", тому княжі гради над Припаттю – Ратно, Райгородок, Щитно, Ветли, Люб'яз і Нобель відігравали на тому шляху важливу ролю, насамперед Ратно – ключ до Полісся, який разом з Щитном (теперішній Щитинь) був щитом для центрального Полісся і південної Волині, складаючи єдиний оборонний ланцюг.

Ветли були погостом для київських і волинських князів, тому місце у Ветлах, де нині знаходиться дільнична лікарня, а перед тим було церковище і цвинтарище, довгий час зберігало назву „Погост". На погості, на якому зосереджувалися всі добра – збіжжя, худоба, риба, віск, мед, хутра, які як данину збирали і зберігали князівські тіуни. Зібрана взимку данина з погоста Ветли весною відсилалася до Києва, а пізніше по Турії, Стоходу, Вижівці, Стиру – до Володимира і Луцька.

Ветли в середньовіччя були й своєрідною базою, де зберігалися необхідні на випадок воєнних дій припаси – зброя, коні, харчі. Звідси йшло постачання для Ратна і Щитна. Свою назву поселення отримало від слова „ветли", що означало в давнину гілки – вітки верболозу, верби, які рясно обступили береги Прип'яті.

Серед старожителів села та в польських історичних джерелах живе давня слава княжого граду над Прип'яттю, який в XII ст. зруйнували в підступний спосіб ятвяги, які „мов злива і буря накинулися і зруйнували дім по назві град Ветли".

Ятвяги – це язичницькі литовські племена, які жили між ріками Наревом і Німаном та робили спустошливі набіги на Полісся. Жертвою їх став княжий град Ветли в XI-XII ст., який після спустошення залишався звичайним містечком, а потім – звичайним селом.

Сліди замковища й понині добре простежуються на острівці серед заплавів Прип'яті, на її правому березі. Княжий замок і оборонний ланцюг були дерев'яні. Проте знайдені тут залишки побитої цегли засвідчують, що якась частина княжих будівель, чи, можливо, і увесь замок пізнішої доби, була мурована.

Численні залишки кераміки XI-XII ст. свідчать про те, що місто в середньовіччя було важливим центром ремесла, зокрема гончарства, ткацтва, теслярства, плисарства.

Княжий град Ветли мав не лише замок, а й храми, які будували князі, бо простий народ був бідний. Перші церкви на Поліссі і Волині були тризрубні, або триклітні (вівтар, святилище, бабинець) і своєю будовою вони нагадували ковчег, тому їх називали ковчегоподібними. Саме такий храм міг бути побудований у Ветлах.

Перша писемна згадка про Ветли зазначена 23 березня 1443 року в акті польського короля Казимира Яґелончика, який оповіщав жителів Ратна і Ветел про те, що він віддає ці два містечка з околицями у власність князів Санґушків, тоді ще православних.

Князі Санґушки добре укріпили місто земляними валами з дубовими частоколами на них, але в захисті Ветел усе ж головну ролю відігравав природний фактор. На прадавньому церковищі князі побудували з дерева церкви св. Миколая і Преображення Господнього. Тепер важко судити, котра з них з'явилася першою. Відомо лише, що в грамоті короля Сиґизмунда III було зазначена церква, побудована князем Санґушком у XV ст. Поруч було кладовище. Нині на цьому місці – дільнича лікарня.

Причина зникнення церкви Преображення Господнього визначити важко, але, можливо, утримання двох церков стало обтяжливим для жителів Ветел. Усе ж парафіяни відзначали два храмових свята – Преображення Господнього і св. Миколая. Довший час за огорожею церкви св. Миколая (1679 рік) на колишньому церковному погості, де був престол храму Преображення Господнього, стояв хрест, який доглядали вірні.

Володимир Рожко біля Хреста на місці церкви св. Миколая (1676-1963).

Церква св. Миколая мала оригінальний багатоярусний іконостас у вигляді каплички, удекорований різьбою місцевих майстрів художньої обробки деревини із зображенням виноградної лози з плодами, а від попередніх храмів зберігалося тут багато давніх ікон пензля поліських

(Закінчення на стор. 17)

Музейне відрядження до Михайла Коргуна

Марія і Михайло Коргуни.
Фото: Марія та Михайло Климчаки

ЧИКАҐО. – Моя зустріч з Заслуженим майстром народної творчости України Михайлом Коргуном відбулася у Вудленді, Тексас, 23 листопада минулого року. Запрошення відвідати народного майстра у далекому Тексасі Український Національний музей в Чикаґо прийняв за честь.

Це містечко лежить на відстані 30 миль від летовища. Його назва відповідає дійсності. Несподівано перед нами виринув справжній сосновий ліс. Шум смерек підказував, що у цій лісовій закутині має бути українська хата.

За сніданком виявилося, що мій чоловік Михайло і Марія Коргун, дружина мистця, походять з Івано-Франківщини. Народний, самобутній мистець М. Коргун передав на збереження Українському Національному музеєві в Чикаґо свої твори, архіви та вишивані дружиною речі. Коргунські витоки сучасного різьблення на дереві з вкрапленням українського декоративно-художнього змісту лягли в основу його книжки „Моя техніка різьби і точіння", яка вийшла невеликим накладом у Полтаві в 1999 році.

Ще у 1996 році ім'я майстра було внесене до лондонського каталогу 30 кращих різьбярів світу. Щедрий благодійник журналу „Народне мистецтво" в Україні, подвижник виставкової діяльности, фундатор стипендій обдарованим дітям, засновник музею при Українській православній церкві у місті Трой, Ню-Йорк, у свої 85 років продовжує працювати.

М. Коргун народився 29 вересня 1924 року в селі Яцини на Полтавщині. Козацький рід Коргунів традиційно займався хліборобством та народними промислами. Найболючішими є спогади М. Коргуна про Голодомор-геноцид 1932-1933 років, який йому довелося пережити. В 1953 році М. Коргун написав „Поему життя", яку в липні 2009 року вперше надрукувала чикаґська газета „Час і події ".

Марія Климчак і Михайло Коргун в майстерні мистця.

В 1942 році німці вивезли М. Коргуна на примусову працю до Німеччини, де він після закінчення війни приватно навчався різьбярської справи. У 1947 році участю у виставці в Амберзі заявив про себе. Зустрів своє кохання, одружилися. У 1952 році переїхав до Америки, де закінчив курси комерційного мистецтва, працював на різних посадах, але ніколи не полишав різьблення на дереві, успадкованого від діда і батька.

У його майстерні ми побачили прекрасні зразки предметів народного побуту: полички, скриньки, меблі, рами, тарелі, вази... Майстер палав бажанням навчити і нас цьому ремеслу. Барельєфи на честь 1000-ліття християнства в Україні – „Св. Ольга", „Св. Володимир", „Ярослав Мудрий" вражали глибиною змісту. Використання природних кольорів і малюнків деревини клена, липи, вишні, сосни, горіха, яблуні, берези, мініятюрне поєднання різних порід в одному творі викликали захоплення. Фахівці вважають, що М. Коргун розробив нову технологію монтування різнокольорового дерева.

Ми довідалися, що у Трой, в приміщенні міської ради знаходиться рельєф „Дядько Сем", подарований мистцем місту на честь його 200-ліття.

Одна з кімнат у будинку Коргунів перетворена на художню майстерню. Тут народжуються картини. Улюбленим сюжетом є українське село, яке залишилося в пам'яті назавжди. Краєвиди, натюрморти, виконані олією на полотні, виявляють природний дар маляра.

М. Коргун розповіла: „До Вудленду ми переїхали сім літ тому. Дочка Уляна хотіла, щоб ми були поруч. Син Ігор залишився в Трої. Він займається там українським музеєм. Ми завжди були активними в громаді, а тепер єдиною відрадою є українські часописи, які виписуємо звідусіль, щоб знати, чим живуть наші люди". Вона старанно плекає квітник довкола хати, ще й сусідам насадила квітів. Багатьох молодят благословляли їхні батьки весільним короваєм, випеченим нею. Збережені світлини, засвідчують вміння господині спекти та оздобити коровай згідно народних традицій.

Невимушена розмова відкривала невивчену наукою природу характеру еміґранта, який, попри всі принади американського життя, залишився українцем. Збудував хату у Трой, за власним проєктом виготовив меблі, жваво цікавився українськими справами, особливо історією заселення містечка українцями, написав і видав книжку про піонерів православної парафії св. Миколая, до якої сам належав. Іконостас у церкві теж належить до витворів мистця.

М. Коргун про себе говорить: „Коли я потрапив за кордон, то було мені боляче слухати, коли Україну називали Росією. І я поклав собі завдання – робити все, щоб пояснити людям, що є така країна Україна, з її славною історією. Почав викладати курси різьби та писанкарства спочатку при українських церквах, згодом в американських осередках культури. Писав до американських і англійських професійних журналів, ніколи не забуваючи зазначити, що я українець. Мої різдвяні картки дружина розвозила по церквах, і розходилися вони по світі".

М. Коргунові випала нелегка творча доля, проте завжди привітний, усміхнений, добрий. Його твори експонувалися в Німеччині, Франції, в багатьох містах США. Влітку 1992 року він відвідав Україну, побував у рідному селі, зустрівся з родиною. Виставка його робіт відкрилася в Полтавському краєзнавчому музеї та в Державному музеї українського народного декоративного мистецтва в Києві. Майстер подарував Україні понад 100 своїх творів. Батьківшина визнала його талант, надавши йому звання Заслуженого майстра народної творчости.

Марія Климчак

Ветли...

(Закінчення зі стор. 16)

іконописців, Богослужбових книг, багатий архів з грамотами князів Санґушків.

Славилася церква і своїми голосистими дзвонами. Один з них, відлитий 1886 року в селі Липи Дубнівського повіту, пожертвував о. Устин Дишковський. Три інші дзвони були меншого розміру, дуже давнього походження, з доби князів Санґушків. Всі вони були затоплені вірними в Прип'яті, коли їх рятували від злочинних дій місцевих атеїстів.

Станом на 1896 рік у Ветлах налічували 149 дворів, 1,201 душу населення. Духовними осередками села завжди були церква і школа. І тепер школі та її вчителям належить провідна роля носіїв освіти, духовности і культури. Сучасну школу в селі очолює директор Лариса Юхимчук. У ній працюють Ольга Дишко, Яків Ярмолюк, Петро Гаць, Петро Токар, подружжя Надія і Анатолій Ткачуки, їх син Олексій Ткачук, Анжеліна Скупейко та інші.

З селом Ветли пов'язують мене особисті зв'язки. Під час мого навчання у Волинському національному університеті ім. Лесі Українки я жив в гуртожитку в одній кімнаті з вчителем Петром Скупейком, завдяки йому оглянув ще в студентські роки село Ветли і визначні місця навколо нього. На той час церква св. Миколая вже була розламана, церковне майно вивезли у сусідній храм, а частково знищили.

Найпильніша увага була звернена на давнє замковище. Саме тут знайшов давнього меча (XI-XII ст.) вчитель математики Анатолій Юхимчук, а директор Любешівської середньої школи Петро Бущик провадив тут розкопки. На жаль, керівники місцевого колгоспу ім. Івана Мічуріна викопали на пам'ятці... силосні ями.

Коли ламали храм св. Миколая, один з вандалів повісився в лісосмузі, другий – у власній хаті, коли палили церковне майно в лісі. Давній образ св. Миколая тоді врятувала і зберегла Антоніна Зосько.

Недавно, в січні, я знову відвідав вулиці Ветел. В очі впала велика кількість дубових хрестів-фігур на роздоріжжях – цих одвічних святинь Полісся, заквітчаних рушниками, стрічками, штучними квітами. Всі хресті сяяли новизною, бо давні, столітні, стали жертвами червоних вандалів. Ветли дуже змінилися на краще: багато нових гарних будинків, доглянуті вулиці і хідники, причепурені біленькі хати.

ПОВІДОМЛЕННЯ

для членів 239-го відділу УНСоюзу.

З днем 1-го березня 2010 року, відділ 239-ий з'єднався з відділом 362-им, секретарем якого є

ФЕДІР ПЕТРИК

Просимо членів звертатися у всіх справах членства та забезпечення в УНСоюзі на адресу:

Mr. Fedir Petryk
1800 Grieb Ave.
Levittown, PA 19055
(215) 946-3962

Все життя присвятив рідній мові

23 лютого минуло 120 років від дня народження св.п. д-ра Костя Кисілевського, визначного мовознавця і педагога в українській спільноті Ню-Йорку та Ню-Джерзі, протягом 25 років (1944-1974) члена 27-го Відділу Українського Народного Союзу, автора понад 20 статтей у „Свободі", тоді ще щоденній.

К. Кисілевський народився 23 лютого 1890 року у селі Рошнів, тепер Тисменицького району, Івано-Франківської области в священичій родині о. Йосифа і Анни (з Соневицьких), навчався в університетах Відня і Ляйпціґу, був добровольцем Української Галицької Армії, а після повернення до Станиславова учителював у гімназіях та вчительських семінаріях по різних місцевостях Галичини (Городок, Львів, Рогатин). Після Другої світової війни був директором української таборової гімназії у Байройті, Німеччина.

К. Кисілевський був професором університету ім. Івана Франка у Львові, Українського Вільного Університету у Мюнхені, Українського Католицького університету ім. св. Климента в Римі, з 1932 року – дійсним членом Наукового Товариства ім. Шевченка, а згодом – довголітнім науковим секретарем і директором Філологічної секції НТШ в Ню-Йорку, де редаґував п'ять наукових збірників та три збірки поезії і новель. Спеціяльно цікавила його діялектологія. На тему нової клясифікації говорів він написав ряд статтей в „Записках НТШ".

У 1949 році проф. К. Кисілевський організував і очолив першу Школу українознавства і матуральних курсів у Ню-Йорку, а через рік – організував також Школу українознавства в Нюарку, Ню-Джерзі, викладаючи там українську мову і літературу, був довголітнім членом Управи Шкільної Ради при Українському Конґресовому Комітеті Америки та інспектором шкіл українознавства. Кілька років провадив вакаційні курси для молоді у Стретфорді, Ню-Йорк, і на Союзівці, оселі Українського Народного Союзу в Керґонксоні, Ню-Йорк. Він опрацював підручники з дидактики і методики навчання української мови та літератури, а його „Хрестоматія з української літератури" (1961) багато разів перевидавалася.

Ще в 1920-1930-их роках покійний був автором таких відомих видань, як „Словничок української мови" (Станиславів, 1929), „Українсько-польський і польсько-український словник" (два томи, 1930-1931, складені разом з д-ром Євгеном Грицаком під заголовком „Пізнаймо українську мову), „Підручник граматичних знань для вселюдних шкіл" (Львів 1938), „Вивчаймо українську мову. Підручник для розмов" (Ню-Йорк, 1962 і 1968), „Методика навчання української мови і літератури" (Ню-Йорк. 1958-1976) та багато інших. Останній його збірник філологічних праць – „Українське мовознавство в останній добі" з резюме англійською мовою видав Український Католицький університет ім. св. Климента Папи (Рим, 1973).

Проф. д-р К. Кисілевський був глибоко віруючою особою, і останні слова його були в церкві перед Євангелієм: „Слава Тобі, Господи", після чого через удар серця відійшов у вічність 20 вересня 1974 року у шпиталі в Монтклер, Ню-Джерзі. Похований на українському цвинтарі в Савт- Бавнд-Бруку, Ню-Джерзі.

Леся Кисілевська-Ткач-Косик,
Париж

Книжки, надіслані до бібліотеки „Свободи"

Теодосій Самотулка. „Новацьким шляхом", праця видатного педагога і дитячого психолога присвячена історії однієї з організаційних частин Пласту — новацтва, що об'єднує найменших пластунів. У книзі описано процес формування і діяльність новацтва в 1920-1940-ті роки у Галичині, Закарпатті та в еміґрації. Для істориків, педагогів, всіх, хто цікавиться історією України. „Простір-М", Львів-Ню-Йорк, 2008 рік.

Степан Клочурак. „До волі". Спомини президента Гуцульської республіки та міністра Народної оборони Карпатської України. Передмова Миколи Мушинки. „Ліра", Ужгород, 2009 рік.

Полковник **Сергій Єфремов.** „Бої 14-15 березня 1939 року на Карпатській Україні". Спогади головнокомандуючого Народною обороною Карпатської України „Карпатська Січ" про маловідомі факти з історії Карпатської України. Автор був племінником академіка Сергія Єфремова. „Ґражда", Ужгород, 2009 рік.

Роман Колісник. „Військова Управа та українська Дивізія „Галичина". Друге, доповнене видання розповідає про діяльність Військової Управи та німецьку політику відносно українських національних збройних сил у 1943-1945-их роках. Видано НТШ в Канаді, том 40-ий. Видавництво, „Ярославів Вал", Київ, 2009 рік.

Микола Латишко. „Час надій", поезії. Тематичний діяпазон збірки надзвичайно широкий — від трагічних сторінок історії рідного народу, зокрема Голодомору 1932-1933-их років, до поетичної дійсности сьогодення та роздумів про закони світобудови та місце людини у світі. Видавничий дім „Києво-Могилянська академія", Київ, 2009 рік.

Микола Латишко. „Поеми і Човни", поезії і проза. Нова книга українського письменника з Канади. Автор переживає заподіяні Україні рани, яким Москва навіть і тепер не дає загоїтися, але вірить, що в світі є Божа правда, яка все переможе. „Бізнесполіграф", Київ, 2009 рік.

Любов Василів-Базюк. „П'ять колосків". Історична повість про добу панування комуністів в Україні. Героями в книжці є реальні люди, які пережили Голодомор і розповіли про нього молодим поколінням і державам світу. Видавничий дім „Букрек", Чернівці, 2009 рік.

Пам'яті патріота Володимира Янева

Після тривалої хвороби відійшов у вічність 6 січня, у Картереті, Ню-Джерзі, український патріот Володимир Янів.

Народжений 22 серпня 1921 року, у Дроговижні Львівської области, він з успіхом закінчив народну школу, здобув середню освіту й за старанням батьків дістався у Львівську Політехніку.

В колі революційного довкілля мрії молодого студента сповнилися, коли він став членом Організації Українських Націоналістів, де відчув доцільність свого життя. На початку 1940 року енкаведисти оточили університет і забрали 17 студентів, включно з ним, яких без суду вивезли в Сибір. В. Янів був приречений на важку працю в тайзі, в голоді і холоді.

Коли почалася Друга світова війна, в СРСР погодилися утворити польське військо, відоме як армія Андерса, з чого скористалося багато українських в'язнів, включно з В. Яневим. Довга подорож стрільців вела їх до Італії, де армію вислали проти сильно укріпленого німецького війська в Монте Касіно.

У довгій і кривавій битві впало багато українських вояків, але укріплення було здобуто, а В. Янів одержав найвищу військову нагороду – орден „Віртуті Мілітарі", хрест з мечами в бронзі та зірку італійського уряду.

З вояцького життя В. Янів був звільнений з почестями в 1947 році й оселився в Англії, де зустрів свою дружину Стефанію, з якою переїхав до Америки. Як член ОУН, В. Янів включився в громадське життя, створив школу і був учителем українознавства у Картереті, членом Крайової Екзекутиви Українського Конґресового Комітету Америки, членом Головної управи Організації оборони чотирьох свобід України, членом Українського Народного Союзу, довголітнім головою Стейтової Координаційної ради УККА в Ню-Джерзі, членом Фундації „Воля" та заступником голови Головної управи Об'єднання вояків Другої дивізії УНА.

Крім громадських обов'язків, які В. Янів виконував з найбільшою дбайливістю, він був вірним чоловіком дружині та взірцевим батьком дітям і внукам.

Важка та сповнена перешкод життєва дорога не зламала його характеру і його добрих прикмет, не применшила любови до свого народу, якому він посвятив увесь свій час і знання, що є гідним прикладом до наслідування.

Іван Буртик,
Кліфтон, Ню-Джерзі

Померла Наталія Шухевич – сестра Головнокомандувача УПА

ЛЬВІВ. — 18 лютого в місті Нальчику, Росія, померла Наталія Шухевич, рідна сестра Романа Шухевича. Зовсім ще дівчинкою, в 1940 році, вона була репресована – спочатку сім років таборів на Уралі, потім – заслання в Казахстані. Там вона одружилася з висланим Муталіфом Геграєвим. У 1956 році їм дозволили повернутися в Україну. Поселилися під Львовом, вона закінчила медичне училище. Але жити під постійним наглядом вона не змогла, роботи не було, майбутнього теж.

Сім'я переїхала на Кавказ, на батьківщину чоловіка в Нальчик (Кабардино-Балкарія, Росія). Вдома говорили тільки по-українськи. М. Геграєв знає цю мову і говорить з західньоукраїнським акцентом. Востаннє вона була на Батьківщині в 2000 році, на Службі Божій у Львові, яку служив Папа Іван-Павло II.

Відтоді через слабість і хвороби Н. Шухевич вже нікуди з Нальчика не виїжджала. Вона була дуже релігійною людиною, греко-католичкою. Згадувала, як маленькою сиділа на колінах у Митрополита Андрея Шептицького. Була відданою українкою. Портрет Тараса Шевченка, фотографії батьків, брата, рушники, писанки – як все це було інтелігентно, скромно влаштовано в її будинку, з тугою за існуючою лише в пам'яті Батьківщині. 25 лютого їй виповнилося б 88 років.

Уся родина Шухевичів зазнала переслідувань. Батько помер на засланні в Кемеровську у 1948 році, мати — на засланні у Казахстані у 1956 році, брата Юрія вбили у червні 1941 у тюрмі на Лонцького, Роман Шухевич загинув у Білогорщі у 1950 році.

Сестра Р. Шухевича у своїх спогадах пригадувала, що „востаннє бачила брата Романа у 1938 році. Роман був веселим, товариським, дотепним, добрим. Він і брат Юрко належали до Українського спортивного та до Карпатського лещетарського клюбів. Роман був дуже гарний, мав кучеряве, золотисте волосся, чудово танцював, любив ходити на балі, хоча не завжди мав можливість, бо вони були платні. Любили його дівчата".

„Наталія та її чоловік мешкали у любові", пригадує племінник Юрій Шухевич.

Поховають Наталію Йосипівну у Львові. Організацію прощання взяв на себе Секретаріят Президента України. *(„Львівська газета")*

ДОРОГІ ЧИТАЧІ!

Висилаючи посмертні оголошення, просимо подавати числа своїх телефонів.

Оголошення можуть бути оплачені кредитовими картками: VISA, MASTER CARD або AMERICAN EXPRESS

Ділимося сумною вісткою, що 22 лютого 2010 р., проживши 93 роки, відійшла у вічність наша дорога МАМА, БАБУСЯ І ПРАБАБУСЯ

св. п.

АННА ҐАВДЯК

з дому ШИМКО

нар. 5 жовтня 1916 р. в Дніпропетровську.

ПАНАХИДА буде відправлена в неділю, 28 лютого в Українській католицькій церкві св. Тройці у Сілвер Спрінґ, Мериланд о год. 6:00 веч.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в понеділок, 1 березня в церкві Св. Тройці в Сілвер Спрінґ о год. 9:00 ранку, а відтак на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Залишилися в глибокому смутку:

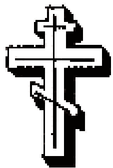
син - Ігор з дружиною Наталкою
внуки - Юрій з дружиною Ладою
- Адріян з дружиною Христиною
- Ліда з мужем Юрієм
- Раїса з мужем Марком
правнуки - Лев Ґавдяк
- Захар Ґавдяк
- Григорій Ґавдяк
- Одеса Говера
- Наома Гута

та ближча і дальша родина в Америці, Канаді та в Україні

Вічна Їй память!

Замість квітів на могилу пожертви можна скласти на Holy Trinty Ukrainian Catholic Church, 16631 New Hampshire Ave., Silver Spring, MD 20905.

За мову і зміст посмертних оголошень і подяк редакція не відповідає

Із сумом повідомляємо, що 12 лютого 2010 р. відійшла у вічність на 92 році життя, в хаті дочки Ольги, наша найдорожча МАМА, БАБЦЯ І ПРАБАБЦЯ

св. п. ОЛЕКСАНДРА ДОНЕЦЬ

Народжена в Прилуках, Україна, дочка покійних Василя і Марії Швець, дружина пок. мужа Михайла. Останніх 30 років Олександра проживала у West Amwell Twp., а перед тим в Бразилії і Трентоні, Н. Дж. 20 років працювала у Switlik Parachute Co. звідки вийшла на пенсію. Олександра була членом парафії Української православної церкви св. Юрія і активна у Сестрицтві св.Ольги.

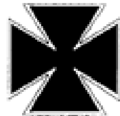
Похоронні відправи відбулися в четвер, 17 лютого у в Українській православній церкві св. Юрія в Yardville, NJ. Відправляв отець Петро Левко. Похорон відбувся на Українському православному цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

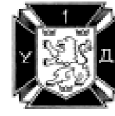
У глибокому смутку залишилися:

дочка - Ольга Наполеон з родиною
сини - Віктор Донець з родиною
- Анатоль Донець з родиною
дочка - Лидія Дідок з родиною
11 внуків, 13 правнуків, племінники і племінниці та ближча і дальша родина в Україні.

Вічна Її пам'ять!

В пам'ять Покійної датки можна складати на:
Hunterdon Hospice, 215 Rt. 31, South Flemington, NJ 08822.

Братство кол. Вояків 1-ої Української Дивізії Української Національної Армії
СТАНИЦЯ НЮАРК, Н. ДЖ.

Ділимося з побратимами сумною вісткою, що в четвер, 11 лютого 2010 р., по короткій недузі, залишив наші комбатантські ряди довголітній і активний член Станиці, член Управи і колишній скарбник

СВ. П.
інж. хемік ВОЛОДИМИР ДАНИЛЮК

Нар. 20 лютого 1918 р. в місті Ходорів, Західня Україна.

Колишній стрілець запасного полку Дивізії „Галичина", учасник боїв на Словаччині, Югославії й Австрії, включно із коротко-тривалим тітовским полоном, з якого йому вдалося щасливо втекти.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в похоронному заведенні Литвин і Литвин та в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, а тлінні останки побратима Володимира спочили на Українському цвинтарі в С. Бавнд Бруку, Н. Дж. біля дружини Лідії, колишньої юначки протилетунської артилерії.

Рідні наше щире вояцьке співчуття.

Вічна Йому пам'ять!

УПРАВА СТАНИЦІ В НЮАРКУ

Ділимося сумною вісткою з приятелями та знайомими, що 20 лютого 2010 р. відійшов у вічність

СВ. П.
ТЕОДОР Б. СТОПНИЦЬКИЙ

нар. 26 лютого 1922 р. в Бучачі, Україна.

Горем прибиті:

дружина – МАРІЙКА
сини – БОРИС СТОПНИЦЬКИЙ з дружиною КІМ
– ЮРІЙ СТОПНИЦЬКИЙ
внуки – ДЖЕСИКА ВОЛФОРД з мужем БАЙРОНОМ
– ЯРЕМА СТОПНИЦЬКИЙ з дружиною ЛІНДЗІ
– НАТАН СТОПНИЦЬКИЙ
правнуки – БРАЙС і ЕДДІСОН
сестра – ВОЛОДИМИРА СЕМКІВ
брат дружини – ЮРІЙ СОЛТИС з дружиною МАРІЙКОЮ
та ближча і дальша родина в США і Україні.

Вічна Йому пам'ять!

В ПЕРШУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ ПІД ОПІКУ ВСЕВИШНЬОГО
нашої найдорожчої
ДРУЖИНИ, МАМИ, БАБЦІ і ПРАБАБЦІ

СВ. П.
НАТАЛКИ ІВАНІВ
з дому ТИЖБІР

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ
відслужаться в церквах:

• св. Івана Хрестителя в Сиракюзах, Н. Й. о год. 8 ранку, 18 березня 2010 р.;
• св. Михаїла в Лисятичах в родинному селі в Україні о год. 7 ранку, 18 березня 2010 р.

Просять о Ваші святі молитви
муж Теодор з родиною.

Вічна Її пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 10 лютого 2010 р. несподівано відійшов у вічність

СВ. П.
РОМАН ПИНДУС

нар. 3 жовтня 1956 р. в Нюарку, Н. Дж.

Довголітній секретар Управи УСЦАК, член УСВТ „Чорноморська Січ", член Пластового Загону „Червона Калина" та інших організацій.

Залишив у смутку дружину Ірину і сина Ореста та друзів в Америці й Україні.

Вічна Йому пам'ять!

УПРАВА УКРАЇНСЬКОЇ СПОРТОВОЇ ЦЕНТРАЛІ В АМЕРИЦІ І КАНАДІ

З глибоким жалем повідомляємо, що 10 лютого 2010 р. відійшов у вічність

СВ. П.
РОМАН ПИНДУС

нар. 3 жовтня 1956 р. в Нюарку, Н. Дж.

Колишній учасник Спортової Школи, член Управи УСВТ „Чорноморська Січ", член Пластового Загону „Червона Калина", УСЦАК та інших організацій.

Залишив у смутку дружину Ірину та сина Ореста Родину і Друзів в Америці й Україні.

Вічна Йому пам'ять!

УПРАВА І ЧЛЕНИ УСВТ „ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ"

Вітаємо студентів-стипендіятів 2009-2010 року, членів УНСоюзу!

Стипендійна комісія Українського Народного Союзу призначила цього року стипендії і нагороди 90 студентам, членам УНСоюзу. Це становило 17,250 дол., з яких 3,750 дол. припало на спеціяльні стипендії.

Як і в минулих роках, стипендії і нагороди призначалися тільки студентам без наукового ступеня (undergraduate).

Звичайні стипендії призначаються в залежності від року навчання і академічних досягнень. На звичайні стипендії УНСоюз цього року виділив 13,500 дол. Розділені вони були в такий спосіб: 35 нагород по 125 дол. – випускникам середньої школи, які вступають на перший рік студій; 19 нагород по 150 дол. – студентам другого року університету чи коледжу, 13 нагород по 175 дол. – студентам третього року і 20 нагород по 200 дол. – студентам четвертого року університету чи коледжу.

Що стосується спеціяльних нагород, то Стипендійна комісія розглядає і призначає їх на основі академічних досягнень студента, галузі студій, фінансових потреб і також активности студента в українській громаді. Найвищу нагороду – стипендію Йосипа і Дори Ґаландюк, і в сумі 2,000 дол. було надано Марисі Мілінічік, 20-річній відмінній студентці „Juniata College“, Пенсильванія, членці 147-го Відділу УНСоюзу.

Марися походить з багатодітної лемківської родини, де свято шанують і дотримуються українських традицій. З маленьких літ вона відвідувала гурток українського народного танцю, що організував її батько при церкві св. Марії і директором якого є дотепер. У вільний час Марися з радістю допомагає йому навчати початківців перших танцювальних кроків. А ще вона захоплюється музикою, залюбки грає на бандурі, піяно і віолі. Активна також у спорті, займається бігом і плаванням.

Та здобуття вищої освіти є пріоритетом для Марисі. Вона з відзнакою закінчила середню школу. Будучи студенткою, багато працює, щоб заощадити на оплату за навчання в коледжі. Захоплюється природничими науками. Мріє здобути професію ветеринара, оскільки дуже любить тварин. Для того, щоб набути навичок для своєї спеціяльности, минулого літа працювала добровольцем у „Lehigh Valley Zoo“.

Стипендію д-рів Марії, Дмитра та Ольги Яросевичів у сумі 1,000 дол. призначено 20-річній Ользі Кравець, відмінній студентці „State University of New York at Brockport“, членці 217-го Відділу УНСоюзу.

Ольга приїхала з батьками до Америки в підлітковому віці, будучи ученицею шостої кляси Вінницької середньої школи. Можна собі тільки уявити, як важко було 12-літній дівчинці пережити розлуку з однокласниками, друзями, родиною... Як важко було створити нове товариство, не знаючи мови. Та Ольга не заламалася. Всю свою дитячу енерґію вона спрямувала на навчання, швидко засвоїла англійську мову і закінчила середню школу з високими академічними показниками. Тепер Ольга відмінна студентка третього курсу факультету міжнародних відносин в „State University of New York“ і мріє здобути ступінь маґістра у своїй галузі.

Стипендію Йосифа Волка, у сумі 750 дол., отримав 18-річний Павло Ґадзевич, відмінний студент „Lafayette College“, Пенсильванія, член 287-го Відділу УНСоюзу.

Павло бере дуже активну участь у житті української громади у Моріс-кавнті. З першої кляси навчався в школі українознавства ім. Лесі Українки, що у Випані, Ню Джерзі. В минулому році на відмінно захистив матуру. Вільно володіє українською мовою. Починаючи з дитячого садочка і до юнацьких років, був учасником українських танцювальних ансамблів. Грав у відбиванку за „Чорноморську Січ“. Працював добровольцем для Фонду Допомоги і Розвитку Дітям Чорнобиля, а також Українського Американського культурного центру Ню-Джерзі.

Майже усе своє свідоме життя Павло був членом Пласту – пройшов пластунський шлях від таборів пташат аж до юнацтва. Він і надалі є пластуном, але вже як виховник. Кожного року, під час літніх вакацій, працює на таборах, допомагаючи виховувати молоде покоління пластунів. Павло студіює економіку і політику.

Український Народний Союз вітає всіх студентів, переможців цьогорічного стипендійного конкурсу! Бажаємо їм успіхів і наснаги у майбутньому!

Незважаючи на різноманітність зацікавлень і захоплень, цих молодих людей об'єднує велике бажання і готовність служити українській громаді, зберігати і розвивати надбання української культури і спадщини, що дісталися їм від старшого покоління. Маємо надію, що багато з тих, які тепер є початківцями, в майбутньому стануть провідниками української громади.

Ми заохочуємо молоде покоління підтримувати УНСоюз, стаючи його членами через придбання різноманітних видів страхування, які пропонує Український Народний Союз; передплачувати наші видання „Свободу“ і „The Ukrainian Weekly“, а також відвідувати нашу чудову Союзівку, де маєте нагоду прилучитися до великої української родини.

Будучи членами УНСоюзу, ви зможете скористатися всіма братськими привілеями, що їх УНСоюз пропонує, і внести свій вагомий вклад у розвиток української спільноти.

За докладнішими інформаціями просимо телефонувати до нас, і ми радо відгукнемося на ваші запити: 1(800)-253-9862.

Марійка Дрич

$2,000

Marysa Milinichik, (UNA Branch 147), is a student at Juniata College.

$1,000

Olga Kravets, (UNA Branch 217), is a student at the State University of New York at Brockport.

$750

Paul Hadzewycz, (UNA Branch 287), is a student at Lafayette College.

$200

Ihor Babiak, (UNA Branch 445), is a student at the University of Manitoba.

Natalie Belkairous, (UNA Branch 452), is a student at DePaul University.

Jeffrey Chudy, (UNA Branch 360), is a student at the State University of New York at Buffalo.

Nina DeSantis, (UNA Branch 230), is a student at John Carroll University.

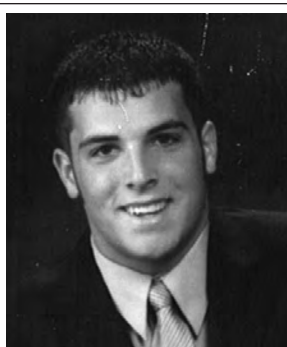
Jennifer Finley, (UNA Branch 777), is a student at Kutztown University.

Larissa Hanuszczak, (UNA Branch 127), is a student at Anondaga Community College.

Rachel Hipp, (UNA Branch 112), is a student at Ohio State University.

George Honchar, (UNA Branch 264), is a student at Duquesne University.

Katherine Kleban, (UNA Branch 76), is a student at East Stroudsburg University.

Peter Kleban, (UNA Branch 76), is a student at Seton Hall University.

Alexandra Kostyrko, (UNA Branch 486), is a student at Oklahoma City University.

William Makar, (UNA Branch 200), is a student at Rutgers University.

$200

Diane Malec, (UNA Branch 112), is a student at the University of Toledo.

Nicholas Mostovych, (UNA Branch 15), is a student at the University of Maryland.

Angela Slovik, (UNA Branch 7), is a student at Misericordia University.

Jeffrey M. Sluck, (UNA Branch 242), is a student at East Stroudsburg University.

Sterba Katherine, (UNA Branch 112), is a student at Cleveland State University.

Stephanie Weleschuk, (UNA Branch 407), is a student at the University of Toronto.

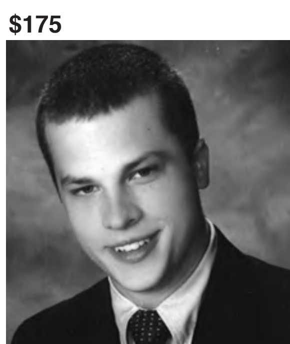

Michael Yatison, (UNA Branch 282), is a student at East Stroudsburg University.

Sean Zagwoski, (UNA Branch 147), is a student at West Virginia University.

$175

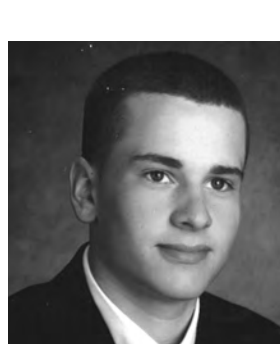
Andrew Chiminec, (UNA Branch 47), is a student at Monmouth University.

Ryan T. Conroy, (UNA Branch 242), is a student at Penn State University.

Adriana Fedorijczuk, (UNA Branch 162), is a student at Temple University.

Sean Halligan, (UNA Branch 39), is a student at Utica College.

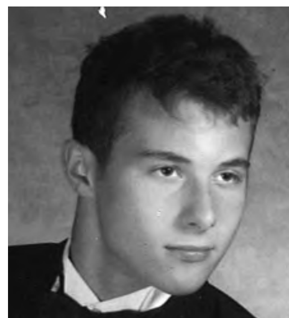
Michelle Henderson, (UNA Branch 112), is a student at Appalachian State University.

Larysa Jakowiw, (UNA Branch 59), is a student at Housatonic Community College.

Roman Kaploun, (UNA Branch 269), is a student at Rutgers University.

Nicholas Kobryn, (UNA Branch 130), is a student at Manhattan College.

Sara Mayko, (UNA Branch 67), is a student at the School of Visual Arts.

Nadiya Mytseylo (UNA Branch 269), is a student at Rutgers University.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

оголошує

ПРИДІЛ СТИПЕНДІЙ ТА НАГОРОД

студіюючій молоді

тільки членам УНСоюзу на академічний рік 2010-2011

Програма братських послуг для студентів, членів УНСоюзу, включає два види грошевих нагород:

ЗВИЧАЙНІ НАГОРОДИ УНСоюзу-приділені залежно від року навчання студента.

ОСОБЛИВІ СТИПЕНДІЇ - шість до дев'яти стипендій спеціяльного призначення: *Йосипа і Дори Ґаландюк,* пам'яті *Марії, Дмитра і Ольги Яросевичів, Віри Станґль, Йосипа Волька* і стипендія Блакстону, заснована корпорацією Українського Народного Дому в Блакстоні, Масачусетс.

- Стипендії і нагороди надаються тільки для “UNDERGRADUATE” студентів акредитованих коледжів та університетів, які студіюють для одержання першого ступеня, бакалявра і для випускників середніх шкіл, які поступають до коледжів чи університетів.
- Прохання про надання стипендії чи нагороди приймаються від студентів, які на 1-ше червня, року в якому складають аплікацію, є АКТИВНИМИ ЧЛЕНАМИ *УНСоюзу* принаймі ДВА РОКИ.
- Аплікацію, з вимаганими додатками треба надіслати до Головної Канцелярії УНС в ОДНОМУ КОНВЕРТІ, датованому не пізніше, як 1-го червня 2010 р.
- Конверти датовані пізніше, неправильно заповнені аплікації або брак додатків до аплікації, автоматично дискваліфікують студента.
- За подальшими інформаціями і аплікаціями на стипендії УНСоюзу зайдіть на нашу інтернет-сторінку **www.unamember.com**/membership benefits.

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION INC.,
SCHOLARSHIP COMMITTEE
2200 Rt. 10, P.O.Box 280
Parsippany, NJ 07054

Please send me an application for the **2010-2011** academic year.

(Please print or type)

NAME______________________________

ADDRESS______________________________

CITY______________ STATE________ZIP CODE________

TEL______________ E-MAIL______________________

Web______________ am a member of UNA BRANCH #__________.

Mary Reft, (UNA Branch 120), is a student at Ohio State University.

Matthew Shatynski, (UNA Branch 142), is a student at Rutgers University.

Jonathan Terela, (UNA Branch 59), is a student at the University of Colorado.

$150

Adam Belkairous, (UNA Branch 452), is a student at DePaul University.

Marissa Cap, (UNA Branch 59), is a student at Massachusetts Maritime Academy.

Olivia Cap, (UNA Branch 59), is a student at Smith College.

Lana Denysyk, (UNA Branch 88), is a student at Boston College.

Victor Hanas, (UNA Branch 327), is a student at Towson University.

Maria Hanas, (UNA Branch 47), is a student at Yale University.

$150

Eryna Honchar, (UNA Branch 269), is a student at Duquesne University.

Lydia Hryshchyshyn, (UNA Branch 83), is a student at Drexel University.

Alexandra K. Lewycky, (UNA Branch 83), is a student at Temple University.

Andrew Lasij, (UNA Branch 371), is a student at Muhlenberg College.

Maria Lawrin, (UNA Branch 175), is a student at Oakland University.

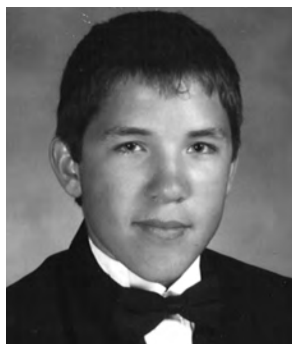
Nicholas Maziekas, (UNA Branch 305), is a student at Penn State University.

Michael Nemeth, (UNA Branch 83), is a student at Gettysburg College.

Stephanie Paproski, (UNA Branch 414), is a student at Castleton State College.

Gregory Serba, (UNA Branch 173), is a student at Virginia Tech.

Elizabeth Treptow, (UNA Branch 245), is a student at Lycoming College.

Christine Uzdejczyk, (UNA Branch 8), is a student at Bentley University.

Roman Zaetz, (UNA Branch 414), is a student at the University of Rhode Island.

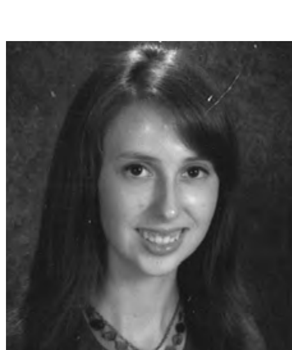

Andrew Zwarycz, (UNA Branch 83), is a student at Temple University.

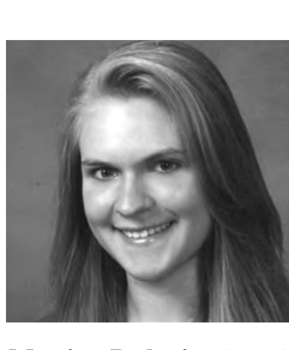
$125

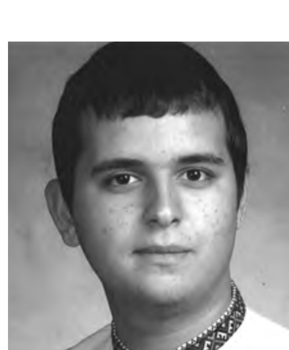
Nicole Allen, (UNA Branch 247), is a student at Texas Christian University.

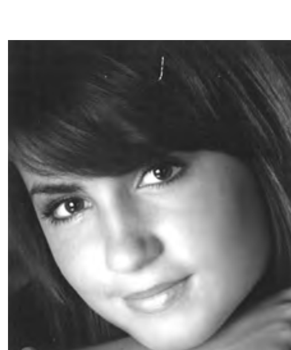
Ivanka Babiak, (UNA Branch 445), is a student at the University of Manitoba.

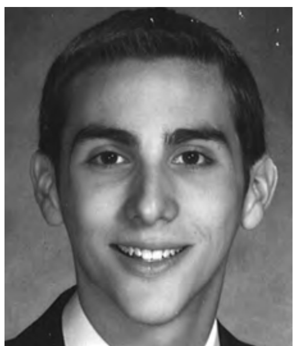
Maria Bakaj, (UNA Branch 350), is a student at George Washington University.

Yuri Balaban, (UNA Branch 401), is a student at the University of Toronto.

Emilia Ben, (UNA Branch 125), is a student at Carroll University.

Eric Delgado, (UNA Branch 245), is a student at Kean University.

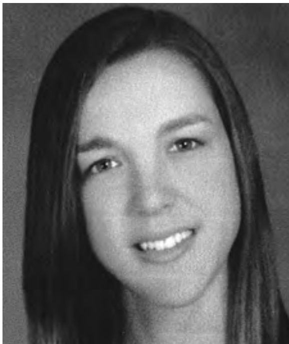
Pavlo Demczur, (UNA Branch 86), is a student at Penn State University.

Adrianna Demjanczuk, (UNA Branch 240), is a student at The Art Institute of Pittsburgh.

Roksolyana Filipchak, (UNA Branch 88), is a student at Union College.

Dianna Gardner, (UNA Branch 368), is a student at Florida State University.

Liliya Gerasymchuk, (UNA Branch 82), is a student at the University of Michigan.

Zirca Godenciuc, (UNA Branch 371), is a student at St. Bonaventure University.

Bethany Hipp, (UNA Branch 112), is a student at Ohio State University.

Alexander Hladkyj, (UNA Branch 42), is a student at the University of Colorado.

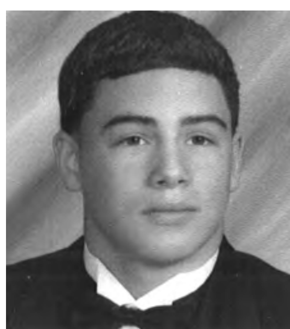
$125

Lesia Jakowiw, (UNA Branch 59), is a student at Housatonic Community College.

Nicholas Kendsersky, (UNA Branch 57), is a student at the University of Pittsburgh.

Alexander Kleban, (UNA Branch 76), is a student at Temple University.

Eugene Kosachevich, (UNA Branch 269), is a student at Fairleigh Dickinson University.

Joseph Kozak, (UNA Branch 83), is a student at the University of Pittsburgh.

Stephanie Kozak, (UNA Branch 83), is a student at St. Joseph University.

Alexandra Kuzyszyn, (UNA Branch 70), is a student at Rutgers University.

Kateryna Kuzyszyn, (UNA Branch 70), is a student at Laboratory Institute of Merchandising.

Terry Lajkosz, (UNA Branch 461), is a student at York University of Toronto.

Steven Lawson, (UNA Branch 112), is a student at the University of Akron.

Andrew T. Lenec, (UNA Branch 88), is a student at Eugene Lang College The New School.

Lydia Monks, (UNA Branch 67), is a student at the U.S. Coast Guard Academy.

Erika Myers, (UNA Branch 367), is a student at Northeastern University.

Jessica Paranczak, (UNA Branch 173), is a student at the University of Delaware.

Anna Prusinowski, (UNA Branch 39), is a student at Syracuse University.

Alexander Roik, (UNA Branch 155), is a student at the University of Notre Dame.

Markiyan Rudnitsky, (UNA Branch 292), is a student at Rollins College.

Andriana Stefak, (UNA Branch 277), is a student at Southern Connecticut State University.

Dennis Torielli, (UNA Branch 450), is a student at Drew University.

Alena Volkava, (UNA Branch 269), is a student at Centenary College.

Nicole Yatison, (UNA Branch 282), is a student at East Stroudsburg University.

До уваги студентів!

Протягом року Українські студентські клюби та організації влаштовують різні розваги та гутірки. „Свобода“ заохочує студентів повідомити громаду про свою діяльність та події, які відбудуться або відбулися. Ми радо помістимо статті та фотографії з тих подій. Дайте про себе чути!